

Handläggare

Medea Sandbladh

Till

Farsta stadsdelsnämnd
2019-09-26

Tertialrapport 2 2019

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner tertialrapport 2 för 2019.
2. Nämnden begär budgetjustering för ökade kostnader för avskrivningar om 1,6 mnkr samt för internränta om 0,1 mnkr.
3. Nämnden begär budgetjustering om 0,1 mkr för omkostnader som avser städning i samband med avhysning på parkmark
4. Nämnden begär budgetjustering om 0,4 mnkr för faktiska kostnader för kommunalt bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning
5. Nämnden begär stimulansbidrag och budgetjustering om 5,6 mnkr för omkostnader avseende tomgångshyror på Edö vård- och omsorgsboende.
6. Nämnden begär budgetjustering om 3,0 mnkr för uppstartskostnader i samband med övergången till ombyggda delen av Edö vård- och omsorgsboende.
7. Nämnden begär budgetjustering om 2,5 mnkr för investeringsutgifter inför uppstarten av ombyggda Edö vård- och omsorgsboende.
8. Omedelbar justering

Innehållsförteckning

Tertialrapport 2 2019	1
Förslag till beslut.....	1
Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	6
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort 6	
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	8
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	12
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	15
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	23
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	27
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	27
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	29
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	30
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	31
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	35
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	37
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser..	37
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	38
Uppföljning av ekonomi	43
Uppföljning av driftbudget.....	43
Resultatenheter	45
Investeringar	46
Försäljningar av anläggningstillgångar	46
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	46
Omslutningsförändringar	46
Budgetjusteringar	46
Medel för lokaländamål	47
Analys av balansräkning.....	47

Övrigt 49

Kvalitetsarbete.....49

Övrigt.....51

Bilagor

Bilaga 1: Agressorapport ub071 T2 2019

Bilaga 2: SDN18 T2 2019

Bilaga 3: TRYGGHET Uppföljning av trygghetsinvestering Belysning Fagerlid

Bilaga 4: TRYGGHET Uppföljning av trygghetsinvestering Friare sikt

Bilaga 5: TRYGGHET Uppföljning av trygghetsinvestering Minskad avfallsdumpning

Bilaga 6: TRYGGHET Uppföljning av trygghetsinvestering Projektering belysning

Bilaga 7: KLIMAT Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Trädplantering

Bilaga 8: KLIMAT Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Lastcykel och LED

Sammanfattande analys

Förvaltningen bedömer att Farsta stadsdelsnämnd bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål och målen för stadsdelsnämndens verksamhetsområden kommer att uppnås helt under året.

Grunder för bedömning av måluppfyllelsen samt en sammanfattning av vilka resultat nämnden uppnått beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdena. Under nämndmålen finns en mer utförlig beskrivning av hur nämnden arbetat för att bidra till att uppnå kommunfullmäktiges mål. För indikatorer vars årsmål inte bedöms kunna uppfyllas helt lämnas en kommentar under respektive indikator.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Andelen invånare i behov av ekonomiskt bistånd har minskat och målet om 570 feriearbetande ungdomar kommer att nås under året. Förvaltningen arbetar aktivt och strategiskt med vägledning för att nyanlända stockholmare ska få goda förutsättningar att etablera sig genom studier, på arbetsmarknaden, bostadsmarknaden och i samhället i stort.

Farstalyftets områdesvärdar har arbetat uppsökande och kontaktskapande med ungdomar ute i stadsdelsområdet, vilket bidrar till ökad trygghet för ungdomarna och i området. Grupper med kvälls- och nattvandrande föräldrar har kommit igång. Förvaltningen har utifrån invånarnas synpunkter och önskemål ansökt om och beviljats trygghetsmedel för rivning av buskage och sly samt åtgärder för att förhindra avfallsdumpning. Under tertialen har belysningen i en parklek förbättrats med hjälp av trygghetsmedel.

Barns språkutveckling stärks genom läsning och berättande, vilket möjliggörs av en etablerad samverkan med kulturförvaltningen och kompetensutveckling av läsombuden. Utifrån brukarundersökningen kommer förvaltningen att förbättra samverkan med hemmet och förskolornas kommunikation med vårdnadshavarna om verksamheten.

Förvaltningens uppföljning av utredningar och insatser inom socialtjänsten har förbättrats. Andelen fullföljda planer inom missbruksvården har ökat från 27,4 procent till 42,1 procent. Andelen barn och ungdomar som inte återkommer efter avslutad insats höjts från ca 81 procent till ca 83 procent. De barn och unga som har placerats utanför hemmet har kunnat placeras under trygga förhållanden.

Under våren har förvaltningen utformat en struktur tillsammans med polisen för att inom 48 timmar kunna genomföra allvarssamtal med ungdomar som för första gången är misstänkta för att ha begått brott. Förvaltningen arbetar både riktat och förebyggande med barn och ungdomar med problematisk skolgång och hög skolfrånvaro.

Edö vård- och omsorgsboende har erhållit Svenskt demenscentrums diplom Stjärnmärkt. De äldres mat- och måltidssituation förbättras genom kompetensutveckling, måltidsråd och måltidsobservationer. Förvaltningen har påbörjat arbetet med att förebygga ofrivillig ensamhet hos äldre genom aktiviteter och sociala mötesplatser. En caféverksamhet öppnas på ett vård- och omsorgsboende för att skapa en plats för gemenskap.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Farstas invånare har erbjudits ett rikt utbud av idrotts- och kulturaktiviteter, såväl öppna evenemang som riktade aktiviteter. Vi har också möjliggjort kulturupplevelser för brukare och boende inom förvaltningens olika verksamheter.

Förvaltningen har pågående dialoger med fastighetsägare och lokala företagar- och handelsföreningar, i syfte att skapa attraktivare verksamhetsområden, etablera lokala fastighetsägarnätverk och inventera behov av platssamverkan vid lokala centrum. Hittills under året har totalt 134 nya företag etablerats i stadsdelsområdet.

Tillsammans med fastighetsägare och fackförvaltningar pågår planering av nya förskolor och gruppbofästäder i de nya bostadsområdena som planeras till Telestaden och Karlsvik.

Förvaltningen fortsätter att minska användningen av fossila bränslen och stödjer mer hållbara transportmedel inom de egna verksamheterna. Medarbetarna är delaktiga i att hitta nya arbetssätt för att minska miljöpåverkan. Förskolorna genomför åtgärder på nivå 2 för kemikaliesmart förskola. Matavfall sorteras på samtliga enheter där förutsättningar för återvinning av matavfall finns och förvaltningen skapar möjlighet för fler att sortera.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Verksamheten ryms inom tilldelad budget och ett långsiktigt arbete bedrivs. Fortsatta utmaningar finns inom verksamhetsområde äldreomsorg och då inom den kommunala hemtjänsten samt på beställarsidan. Utmaningar finns också inom individ- och familjeomsorg och där inom barn och ungdom där ett underskott prognostiseras. Arbetet fortgår för att skapa bättre förutsättning för budgethållning för dessa verksamheter.

Sjukfrånvaron har minskat och målen kommer att nås för både korttidsfrånvaro och totalt. Inom de utvecklingsområden som medarbetarenkäten visat på tar enheterna fram handlingsplaner och arbetar med åtgärder. Förvaltningen genomför samarbete med högskolor kring verksamhetsförlagd utbildning och implementerar digital teknik inom nya användningsområden.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål kommer att uppfyllas under året. Under respektive verksamhetsmål redovisas grunderna för bedömningen och hur nämndens resultat under perioden bidragit till målfyllelse.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på underliggande nämndmål uppnås, att alla aktiviteter kommer att genomföras och att årsmålen för sju av åtta indikatorer bedöms uppnås helt. Årsmålet för en indikator uppnås delvis.

Andelen invånare i behov av ekonomiskt bistånd har minskat. Ett bra och strukturerat samarbete med Jobbtorg Stockholm och Arbetsförmedlingen skapar förutsättningar för fler Stockholmsjobb. Målet om 570 feriearbetande ungdomar kommer att nås under året. Förvaltningen arbetar aktivt och strategiskt med vägledning för att nyanlända stockholmare ska få goda förutsättningar att etablera sig genom studier, på arbetsmarknaden, bostadsmarknaden och i samhället i stort.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,3 %			2,3 %	2,4 %	2,4 %	2,8 %	Tertial 2 2019
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,72 %	2,13 %	1,76 %	1,84 %	1,9 %	1,9 %	1,6 %	Tertial 2 2019
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,18 %	1,19 %	1,18 %	1,18 %	1,18 %	1,1 %	1,1 %	Tertial 2 2019
Analys								
Ökningen bedöms bero på antalet nyanlända som aktualiserats inom ekonomiskt bistånd. Förvaltningen arbetar med tidiga insatser i form av stöd i bostadssökande vid familjeanknytningar, då familjer som ingår i etableringen ofta blir självförsörjande vid erhållande av bostad. Ensamkommande och ungdomar med tillstånd enligt nya gymnasielagen motiveras till gymnasiestudier för att på sikt komma ut i egen försörjning. Arbetet med förändringsplaner och implementeringen av globenmodellen fortsätter.								
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	24 st	10 st	14 st	24 st	35 st	35 st	1 050 st	Tertial 2 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	517			532	570	570 st	9 000 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	20			19	35	35 st	1 050 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	43			71	55	55	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	517 st			532 st	570	570 st	9 000 st	Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Farstas invånare är självförsörjande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Antalet aspiranter som erhåller Stockholmsjobb ska öka i jämförelse med 2018.
- Andel invånare i behov av ekonomiskt bistånd minskar.
- Andel invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd minskar.
- Andelen ungdomar med ekonomiskt bistånd som varken studerar eller arbetar minskar.

Analys

Andelen invånare i behov av ekonomiskt bistånd minskar. Sedan förra tertialrapporten har siffran sjunkit från 1,89 procent ned till 1,72 procent. Avseende långvarigt ekonomiskt bistånd har dock en liten ökning skett från 1,17 procent till 1,18 procent sedan förra rapporten.

Förvaltningen har ett bra samarbete med Jobbtorg Stockholm och Arbetsförmedlingen, och arbetar med att öka antalet Stockholmsjobb och att skapa fler arbetstillfällen för stockholmsjobbare. Antalet hushåll aktuella för ekonomiskt bistånd har ökat, men andelen invånare i förhållande till befolkningen har minskat. Detta beror på att många nyanlända vuxna, ensamkommande och ungdomar som beviljats tillstånd enligt nya gymnasielagen har behov av ekonomiskt bistånd. Förvaltningen arbetar aktivt för att nyanlända stockholmare ska

få goda förutsättningar att etablera sig genom studier, på arbetsmarknaden, bostadsmarknaden och i samhället i stort.

Under sommaren har 517 skolungdomar fått feriejobb. Under höst- och jullov kommer ytterligare ungdomar att få feriejobb, och målet om att 570 ungdomar ska få feriejobb kommer att nås för helåret. Ett 70-tal av sommarens feriejobb anordnades inom ramen för förvaltningens sportscamp.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt, alla aktiviteter kommer att genomföras och årsmålen för alla fem indikatorer bedöms uppnås.

Farstalyftets områdesvärdar har arbetat uppsökande och kontaktskapande med ungdomar ute i stadsdelsområdet. Områdesvärdarna samarbetar också med ett antal aktörer som Familjebostäder, fritidsgården Tuben och genomför gemensamma aktiviteter för olika ungdomsgrupper. Den samlade bilden inom Farstalyftet och dess samarbetspartners är att det under året varit relativt lugnt i området och att den samverkan som skapats har en del i detta.

Utifrån ett initiativ från förvaltningens fältassistenter har grupper med kvälls- och nattvandrande föräldrar kommit igång ute i stadsdelsområdet.

I juni invigdes en ny solbrygga vid Farstastrandsbadet och en liten lekplats intill badet. Parkernas dag arrangerades i slutet av augusti vid Farsta gård i samarbete med Hökis Visrum och Farsta föreningsråd. Förvaltningen har utifrån invånarnas synpunkter och önskemål ansökt om och beviljats trygghetsmedel för rivning av buskage och sly samt åtgärder för att förhindra avfallsdumpning. Under tertialen har belysningen i en parklek förbättrats med hjälp av trygghetsmedel.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				79 %		79 %	77 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				70 %		71 %	71 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				69 %		70 %	71 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön 						88 %	88 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Farsta har välskötta och attraktiva park- och grönområden.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Farstaborna är nöjda med skötseln och städningen av parker och grönområden (medborgarundersökningen)
- Färre synpunkter på skötseln och städningen av parker och grönområden (Tyck till-appen)
- Färre anmärkningar i samband med kontroll av entreprenaden

Analys

Parkernas dag arrangerades i slutet av augusti vid Farsta gård i samarbete med Hökis Visrum och Farsta föreningsråd. Ett flertal trubadurer och grupper uppträdde på scenen i parken vid Farsta gård. Evenemanget lockade en nöjd publik. Förvaltningen informerade om projektet Farsta strandpark, många besökare deltog i ett historiskt Farstaquiz och Farsta gårds restaurang hade uteservering.

Första etappen i Grönare Stockholm-projektet längs Magelungens strand invigdes i juni. Etappen består av en ny solbrygga vid Farstastrandsbadet och en liten lekplats intill badet. Ett annat Grönare Stockholm-projekt är aktivitetsparken Måsen i Fagersjö. Där pågår själva upprustningen för fullt. Invigning av den nya parken sker 2020.

Kommunstyrelsens trygghetsutskott har beviljat tre av de fyra ansökningar om trygghetsmedel som nämnden lämnade in i samband med tertialrapport ett. Projekten rör rivning av buskage och sly som ersätts med gräsyta, belysning samt åtgärder för att förhindra avfallsdumpning och baserades bland annat på synpunkter från Farstabor. Alla syftar till att förbättra Farstabornas upplevda trygghet. Dessa tre projekt ska genomföras under hösten. Sedan tidigare har vi ytterligare ett trygghetsprojekt beviljat, nämligen förbättrad belysning i parkleken Fagerlid i Hökarängen. Belysningen i Fagerlid är färdig så när som på slutbesiktning.

BMX-banan i Sköndal som är ett resultat av ett medborgarförslag är slutbesiktigad och klar. BMX-banan inbjuder flickor och pojkar till spontanidrott och rörelse. Första etappen av Farsta strandpark, Farsta gård, är projekterad och nämnden fattade beslut i augusti om ett genomförande. Området runt Farsta gård ska få större blomsterprakt och fler fruktträd. Byggstart är beräknad till mitten av september. Nämnden har i maj antagit program för Farstaängens aktivitetspark och förvaltningen jobbar nu med projektering inför första etappen.

I början av året orsakade stormen Alfrida en mängd fällda träd vilket resulterade i ovanligt mycket röjningsarbete. Därtill har det under sommaren uppdagats stora problem med granbarkborre som gör att granarna dör. Ett stort antal döda granar måste fällas under hösten vilket kommer påverka ekonomin negativt.

Sammantaget en kilometer parkväg i Svedmyra har under sommaren fått ny asfaltsbeläggning. Samma sträcka fick ny belysning förra året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska tydliggöra information om stadens städgaranti.	2019-01-01	2019-11-30	

Nämndmål:

Farsta är ett tryggt och säkert stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Farstaborna upplever sig trygga
- Användningen av alkohol, tobak och narkotika minskar bland Farstas unga
- Fler föräldrar deltar i föräldrastödsprogram
- Farstalyftet har anställt ungdomar som områdesvärdar

Analys

Farstalyftets områdesvärdar har under perioden fortsatt sitt uppsökande och kontaktskapande arbete med ungdomar ute i stadsdelsområdet. Farsta Strand och Fagersjö har haft extra fokus men även övriga områden besöks. Områdesvärdarna är en viktig del i den samverkan som skapats mellan ett antal aktörer i området som på olika sätt har kontakt med eller har verksamhet för ungdomar. Varje fredag kväll genomförs utsättningsmöten där de olika aktörerna samlas och utbyter information och samordnar insatserna i syfte att komplettera varandras arbete. Vid dessa möten deltar förutom områdesvärdarna även polis, fältassistenter, fritidsgårdspersonal, ordningsvakter och andra frivilliga krafter. Områdesvärdarna samarbetar också med fritidsgården Tuben och genomför gemensamma aktiviteter för olika

ungdomsgrupper. De har också etablerat ett nära samarbete med Familjebostäder och gör vissa ronderingar i utvalda fastigheter.

Den samlade bilden inom Farstalyftet och dess samarbetspartners är att det under årets första halvår varit relativt lugnt i området när det gäller brottslighet, stök och missbruk bland ungdomar. Det finns också en övertygelse om att den samverkan som skapats till viss del bidragit till nuvarande läge och resulterat i att det finns en djupare gemensam kännedom om vad som händer i området och en beredskap att agera om läget i området förändras.

Farstas lokala brottsförebyggande råd (BRÅ) har påbörjat ett arbete med att få alla deltagande fastighetsägare i BRÅ att ställa sig bakom tre principer. Det handlar om att inte tillåta narkotikarelaterade preparat i sina lokaler, att inte tillåta nattöppna krogar efter klockan ett samt inte heller tillåta täckta skyltfönster som förhindrar fri sikt in och ut från butiken. BRÅ har också påbörjat ett arbete med att bättre följa brottsstatistiken i området.

Förvaltningen har rekryterat fler gruppleddare till utbildningarna i föräldraskapsstöd vilket kommer resultera i att fler föräldrar kan gå föräldrastödsutbildningar. Stöd i föräldraskapet är långsiktigt trygghetsfrämjande och brottsförebyggande. Under hösten planerar vi att starta upp fyra grupper i ABC (alla barn i centrum), en särskild ABC-grupp för föräldrar med tonårsbarn samt två grupper i Komet (KOMmunikationsMETod). Det kan jämföras med vårens sammantagna tre grupper. Ett samarbete med Älvsjö stadsdelsförvaltning har också påbörjats i syfte att bredda det totala utbudet av kurser.

Tillsyn av tobaks- och folkölsförsäljning har hittills genomförts på tjugo försäljningsställen varav sju av dessa genomfördes tillsammans med polisen.

I början av höstterminen genomförde förvaltningen i ett samarbete med utbildningsförvaltningen ”Tillsammansdagarna”. De innebär att alla nya sjundeklassare samlas på närliggande fritidsgårdar. Där får de träffa olika professioner som möter unga i stadsdelen – fritidsledare, fältassistenter, poliser, ungdomsmottagning, kuratorer, lärare och skolpersonal. Ungdomarna får under dagen lära känna varandra, delta i workshops och övningar. Syftet är att de nya sjuorna får en större kännedom om vilka möjligheter, aktiviteter och stödfunktioner som erbjuds i stadsdelen – något som i sin tur verkar trygghetsskapande.

Förvaltningens arbete med sociala insatsgrupper (SIG) bidrar också till ökad trygghet genom att söka upp, motivera och koordinera insatser för ungdomar och unga vuxna som har problem med missbruk och kriminalitet. I SIG-ärendena samverkas nära med ungdomar, föräldrar, skola och polis. Se vidare under mål 1.4 om sociala insatsgrupper.

Något mycket positivt och trygghetsskapande som kommit igång under våren är grupper med kvälls- och nattvandrande föräldrar ute i stadsdelsområdet. Det är förvaltningens fältassistenter som tagit initiativ och varit pådrivande i detta.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En nära samverkan med bostadsbolaget Stockholmshem, stadsdelsrådet, företagarförening och kyrkan, arbetar förebyggande och uppsökande för att motverka kriminalitet, missbruk och hemlöshet hos invånarna.	2018-01-10	2019-11-30	
 Rekrytera fler gruppleddare till föräldrastödsprogram	2018-01-01	2019-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska genomföra årliga risk- och sårbarhetsanalyser samt upprätthålla en god beredskap för att hantera oförutsedda händelser och kriser.	2019-01-01	2019-11-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på underliggande nämndmål uppnås, att alla aktiviteter kommer att genomföras och att årsmålen för fem av nio underliggande indikatorer bedöms uppnås helt. Årsmålen för fyra indikatorer bedöms delvis uppnås.

Förvaltningen arbetar för en likvärdig och hållbar förskola genom att stärka organisationen kring undervisning och lärande, men också genom stödenhetens handledning av arbetslag kring barn i behov av anpassningar. Barns språkutveckling stärks genom läsning och berättande, vilket möjliggörs av en etablerad samverkan med kulturförvaltningen och kompetensutveckling av läsombuden. Utifrån brukarundersökningen kommer förvaltningen att förbättra samverkan med hemmet och förskolornas kommunikation med vårdnadshavarna om verksamheten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	36,4 %	2 %	35 %	37,5 %	39 %	41 %	41 %	Tertial 2 2019
Analys								
Det råder brist på utbildade förskollärare i regionen. För att förbättra utfallet för helåret fortsätter förskolenheterna sitt aktiva arbete med att rekrytera fler förskollärare, men prognosen är att årsmålet inte kommer att uppnås.								
◆ Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	82 %	81 %	84 %	84 %		90 %	90 %	2019
Analys								
Andelen vårdnadshavare som är som helhet nöjda med förskolan har minskat med två procentenheter. Farstas resultat avviker med tre procentenheter jämfört med stadens genomsnitt som är oförändrat jämfört med år 2019. Nöjdhetsresultatet mellan enskilda förskolor varierar mellan 50 och 97 procent. Farsta har utvecklingsområdet att bli bättre på att kommunicera med vårdnadshavare om hur man arbetar på förskolorna med utveckling och lärande, normer och värden och samverkan med hemmet. Riktade insatser och fortsatt analys görs på de enheter som uppvisar låga resultat.								
● Antal barn per grupp	14,4 barn/avd.			15,5 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 2 2019
◆ Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,6 st			5 st	5 st	4,9	4,9	Tertial 2 2019
Analys								
Rektorerna kontinuerligt med att rekrytera ny personal med fokus på förskollärare som det råder stor konkurrens om. Enheterna har anställt flera nya medarbetare som kommer att börja arbeta under hösten.								
● Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,5		3,8	3,8	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepade och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Farstas förskoleverksamhet håller en likvärdig pedagogisk kvalitet i trygga och stimulerande lärmiljöer

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Det språkliga arbetet på förskolorna förbättras.
- De pedagogiska miljöerna bedöms uppfylla kvalitetsindikatorns kriterier för god verksamhet.
- Lärplattor används i större utsträckning i arbetet med barnens temaarbeten.
- Arbetslagen har ökad kompetens om förhållningssätt och bemötande i att möta barns behov av anpassning och stöd.
- Förbättrad kommunikation med vårdnadshavare via Skolplattformen.

Analys

Barnen på våra förskolor har skiftande behov och förutsättningar vilket gör det extra viktigt att lära känna varje enskilt barn och anpassa verksamheten efter dem. När alla barn har möjlighet att ta del av det som undervisas får vi en likvärdig och hållbar förskola. Barnen ska ta del av undervisning inom läroplanens samtliga målområden. För att tydliggöra undervisning inom förskola som begrepp har kompetensutveckling påbörjats genom utbildning på samtliga nivåer, chefer såväl som medarbetare. Arbetet med att skapa likvärdighet och kvalitetssäkra enheternas förutsättningar till en hög kvalitet har fortsatt och har haft fokus på att stärka organisationen kring undervisning och lärande.

Förskolornas digitaliseringsnätverk har arbetat med att ta fram tydliga och enkla underlag för pedagogernas planering och genomförande av undervisningsuppdraget och dokumentation av barnens utveckling. Tanken med detta är att skapa verktyg för att synliggöra varje barn och alla barns lärande. Vidare har ett verktyg för att lära barnen grunderna i programmering tagits fram som kan användas i barngrupperna.

Eftersom språkutvecklingen hänger tätt samman med barns lärande är vårt samarbete med kulturförvaltningen konkret och ger barnen en ökad möjlighet att utveckla språket genom läsning och berättande. Under våren har förskolornas läsombud fått fördjupningsutbildning av barnbibliotekarier i Farsta kring hur man kan sprida kunskap om läsning och berättande för förskolebarn. Alla förskolor har prövat ett mycket uppskattat digitalt verktyg som kan översätta böcker på ett 50-tal olika språk inklusive teckenspråk. Det kan användas för uppläsning eller visas på en skärm och förväntas bli ett viktigt verktyg i förskolornas språkarbete och konkret stöd för de barn som har andra modersmål.

Samverkan mellan förskolan och vårdnadshavare är viktig för att skapa goda förutsättningar

för barnen. Förskoleundersökningen ger oss indikationer på hur väl vi lyckats synliggöra utbildningen samt kommunicera detta med föräldrar. Förskolorna uppvisar sammantaget en aning sämre resultat än 2018 för målområdena Samverkan med hemmet och Nöjdhet, trygghet och rekommendation. Omdömena för områdena Utveckling och lärande och Kost, rörelse och hälsa är oförändrade, medan stadens resultat för motsvarande mål har sänkts en procentenhet.

Förskolans utvecklingsområden är tydliga. Samverkan med hemmet behöver förbättras och förskolornas kommunikation med vårdnadshavarna om verksamheten måste utvecklas. Svarefrekvensen behöver höjas för att säkerställa vårdnadshavarnas inflytande.

Förutom den dagliga kontakten är Skolplattformen tänkt att vara en digital kanal där kommunikation och synliggörande av förskolans arbete ska ske. Under hösten görs en säkerhetsgenomlysning av Skolplattformen och med anledning av detta dröjer tyvärr den publicering av Startsidan, den del av Skolplattformen som är till för kommunikation och insyn i förskolans verksamhet.

För att stärka delaktighet och inflytande kommer vårdnadshavare i de olika förskoleområdena att bjudas in till dialogmöten om förskoleverksamheten under hösten. Syftet med detta är både att öka upplevelsen av delaktighet samt synliggöra förskolans uppdrag.

Stödenheten handleder arbetslag på förskolorna vid behov samt bistår med sin kompetens kring de barn som har behov av anpassningar. Uppdraget är att bredda kunskapsbasen på förskolorna om bemötande av barn i behov av särskilt stöd, anpassning av de pedagogiska miljöerna och tydliggörande pedagogik. Pedagogerna ges stöd i form av handledning, konsultation och olika stimulansinsatser som gynnar alla barn. En bra bas i en verksamhet leder till mindre behov av enskilda stödsatser för barn i behov av särskilt stöd.

En tydlig samverkan finns mellan skolformerna förskola och förskoleklass. I samband med bytet är det viktigt att mötet med varje barn och dess vårdnadshavare blir bra för att skapa förutsättningar för varje barn. Förvaltningen har i samverkan med utbildningsförvaltningen reviderat handlingsplanen för övergång förskola till skola och sett över rutiner och tidplan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	89 %	89 %	90 %	87 %		88 %		2019
 ♀ Vårdnadshavarna upplever att barnen uppmuntras att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen på förskolan	78 %	77 %	80 %	77 %		78 %		2019
 ♀ Vårdnadshavarna upplever att den pedagogiska miljön på förskolan uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	79 %	80 %	79 %	80 %		81 %		2019
Analys								
Utfallet är två procentenheter lägre än årets mål och en procentenhet lägre jämfört med 2018. Den pedagogiska miljön är ett av förskoleverksamhetens fokusområden och insatser görs kontinuerligt för att förbättra inom- och utomhusmiljöerna. Förskolorna kommer arbeta för en förbättrad dialog med vårdnadshavare om verksamheten samt tydligare synliggöra utbildningen så att de får ta del av det som görs inom verksamheten.								
 ♀ Vårdnadshavarna upplever att	63 %	64 %	63 %	59 %		60 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
förskolan använder digitala verktyg för utveckla barnens förmåga till skapande, kommunikation och lärande								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolans arbetslagsledare ges utbildning för sitt nya ledningsuppdrag.	2019-01-01	2019-11-30	
 Förskolechefer och biträdande chefer ges handledning i sitt arbete med att säkra alla barns rätt till en likvärdig förskola.	2019-01-01	2019-11-30	
 Förskolenheterna säkrar att barnen ges förutsättningar att utveckla sin digitala kompetens	2017-01-01	2019-11-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt och då årsmålen för alla 12 indikatorer bedöms kunna uppnås.

Förvaltningens uppföljning av utredningar och insatser har förbättrats. Andelen barn och ungdomar som inte återkommer efter avslutad insats höjts från ca 81 procent till ca 83 procent. De barn och unga som har placerats utanför hemmet har kunnat placeras under trygga förhållanden.

Inom vuxenheten har tätare uppföljning och ett fokus på delaktighet och motivation gjort att andelen fullföljda planer ökat sedan förra året från 27,4 procent till 42,1 procent. För att minska antalet missbrukare och personer med psykisk ohälsa som akut skrivs ut från stödboenden har förvaltningen förbättrat uppföljningen och motivationsarbetet under boendetiden.

Under våren har förvaltningen utformat en struktur tillsammans med polisen för att inom 48 timmar kunna genomföra allvarssamtal med ungdomar som för första gången är misstänkta för att ha begått brott.

Samverkan mellan skola och socialtjänst

Samarbetet med skolan är sedan tidigare väl utbyggt och sker på flera plan. Det handlar om flera operativa forum för att stödja enskilda elever och olika forum där det är fokus på förebyggande insatser och för att utbyta aktuell information rörande ungdomsarbetet och ungdomssituationen i området samt för och ta initiativ till aktiviteter på gruppnivå. Uppdraget för samtliga grupper och forum är att stärka och utveckla arbetet ytterligare för att fler elever

ska ha en fungerande skolgång och få rätt stöd.

Förvaltningens verksamheter inom socialtjänsten har ökat användningen av så kallade SIP-möten (SIP= särskild individuell plan) när flera olika myndigheter har ansvaret att stödja en och samma person. Målet är att säkra att ett stödarbete genomförs och samordnas så effektivt som möjligt. Under perioden januari- juli i år har 36 SIP-möten genomförts. Förvaltningens skolsociala team (SST) arbetar specifikt och förebyggande med barn och ungdomar med problematisk skolgång och hög skolfrånvaro. Förvaltningens öppenvård har haft kontakt med 29 barn och ungdomar aktuella med bland annat hög skolfrånvaro. 75 procent av dessa barn och ungdomar går på högstadiet och 25 procent på mellanstadiet.

En nyhet under våren är att förvaltningen erbjuder skola, barn/ungdomar och familj att besöka förvaltningens verksamhet i Tallkrogen för att bryta sin isolering i hemmet som det ofta handlar om. Nytt för i år är också att lokaler för att erbjuda vissa elever enskild undervisning kan erbjudas i denna verksamhet. Förvaltningens öppna föräldramottagning, Famnen, har regelbunden kontakt med stadsdelens kommunala skolors elevvårdsteam samt vissa privata och deltar på kontinuerligt på skolornas kuratorsmöten. Av mottagningens besökare har ungefär hälften tagit kontakt med mottagningen på eget initiativ, och hälften efter förslag från skolan. Förvaltningens fältassistenter har regelbunden närvaro på alla Farstas högstadieskolor kommunala högstadieskolor och vissa privata och samverkar då med skolans lärare, skolledning och skolkuratorer. Fältassistenterna arbetar såväl med enskilda ungdomar som mot olika målgrupper av ungdomar. Det senare dominerar arbetet. Fältassistenterna är med på möten som genomförs i skolorna. De medverkar även vid skolavslutningar och skolbaler.

Utöver de samarbetsforum som hanterar problem runt enskilda ungdomar har förvaltningen även tillsammans med polis och skolorna ett forum kallat SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid). Detta forum fokuserar på målgrupper och den allmänna problembilden kring ungdomar som respektive samarbetspartner kommer i kontakt med. Gruppen planerar och har dialog utifrån myndigheternas gemensamma budgetuppdrag kring samverkan. Under året har 4 st SSPF- möten genomförts.

Ett mer övergripande forum för samarbete är det så kallade BUS-samarbetet med en styrgrupp där chefer för skola, socialtjänst, landstingets barn- och ungdomspsykiatri (BUP), landstingets habilitering möts kontinuerligt för att följa samarbetet, utbyta information och ta initiativ till samarbetsaktiviteter. Under tertialen har 2 BUS- styrgruppsmöten genomförts och den gemensamma överenskommelsen har reviderats. Förvaltningen är också mycket positiv till att utbildningsförvaltningen under våren har tillsatt en projektjänst för att arbeta med samarbetet skola / socialtjänst riktat mot målgruppen barn 6-12 år och deras föräldrar. Det kommer att öka möjligheten att gynna och stärka samarbetet ytterligare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 2 2019
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12	82,8 %	85,4 %	79,3 %	81,3 %	83 %	82 %	84 %	Tertial 2 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
månader efter avslutad insats.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				93 %		93 %	Öka	2019
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				90 %		90 %	Öka	2019
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				32,68		33 %	25 %	2019
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	42,1 %	43,1 %	38,9 %	27,4 %	43 %	37 %	42 %	Tertial 2 2019
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	61,54 %				50 %	50 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				91 %		90 %	90 %	2019
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				72 %		78 %	78%	2019
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				73 %		77 %	80 %	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				79,4 %			-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 och därför lämnas ingen prognos för helåret 2019								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				78 %			-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 och därför lämnas ingen prognos för helåret 2019								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte				94 %			-	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
använder narkotika								
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 och därför lämnas ingen prognos för helåret 2019								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				92 %			-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 och därför lämnas ingen prognos för helåret 2019								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 och därför lämnas ingen prognos för helåret 2019								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 och därför lämnas ingen prognos för helåret 2019								
 Antal vräkningar som berör barn	0				0	0	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				96 %		92 %	92 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
 Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstämpning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Farstas invånare lever utifrån sina olika behov och förutsättningar ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Färre barn och ungdomar ska återkomma inom ett år efter avslutad insats.
- Ungdomar som begår sitt första brott ska mötas av en snabb reaktion i möte med socialtjänst och polis.
- Socialtjänstens samverkan i BUS utvecklas
- Fler personer med missbruksproblem som söker stöd och hjälp fullföljer sin individuella planering.
- Fler personer som utreds inom socialpsykiatri är nöjda med hur utredningen genomfördes.
- Antalet missbrukare och personer med psykisk ohälsa som akut skrivs ut från stödboenden ska minska.

Analys

Förvaltningen fortsätter förbättra uppföljningen av utredningar för att matcha barnen och ungdomarna till rätt insats. Arbetet ger resultat och under året har siffran på antal barn och ungdomar som inte återkommer efter avslutad insats höjts från ca 81 procent till ca 83 procent.

När det gäller ungdomstjänst och uppdraget till stadsdelsförvaltningarna att tillhandahålla

praktikplatser har förvaltningen en dialog med socialförvaltningens enhet Stockholm Ungdomstjänst, Framtid Stockholm, som ansvarar för stadens ungdomstjänst som är en rättslig påföljd för en ungdom som begått brott. Förutom en praktikplats ska ungdomen genomgå ett så kallat påverkansprogram som enheten Stockholm ungdomstjänst svarar för. Platserna som förvaltningarna ska tillhandahålla måste vara särskilt anpassade, praktiken ska ske på kvällstid, under vissa begränsade timmar och vara lämpliga utifrån ungdomens bakgrund.

Under våren har förvaltningens enhet för barn och ungdom, utformat en struktur tillsammans med polisen för att möjliggöra och genomföra allvarssamtal inom 48-timmar med ungdomar som för första gången är misstänkta för att ha begått brott. Polisen är positiv till strukturen och 5 samtal har kunnat hållas under året. Polisen har dock inte kunnat avsätta personal för att närvara vid alla dessa samtal.

Fler personer med missbruksproblem som söker stöd och hjälp ska kunna fullfölja sin planering. Andelen fullföljda planer har sedan förra året från 27,4 procent till 42,1 procent. Vuxenenhetens medarbetare har arbetat fokuserat på att oftare och mer noggrannare följa upp klienten under utredning och pågående insats för att säkerställa klientens delaktighet, motivation och känsla av få rätt insats. Rutiner för detta har utvecklats och förtydligats och enheten har inrättat särskilda metodforum med fokus på uppföljning av beviljade insatser till personer med missbruksproblem.

Vuxenenheten har under våren inlett ett arbete med att förbättra kommunikationen och samarbetet med de personer med socialpsykiatriska problem som utreds i samband att de söker insatser. Vid enhetens metodforum går arbetssätt och kommunikationen i mötet med sökande igenom för att identifiera förbättringar och skapa tydligare och bättre rutiner.

För att minska antalet missbrukare och personer med psykisk ohälsa som akut skrivs ut från stödboenden har vuxenenheten ökat frekvensen när det gäller uppföljningen och motivationsarbetet under boendetiden. Mer fokus läggs på att hitta sysselsättning och behandling som ett komplement till boendet och därmed mer säkra att klienten ska klara av sitt boende och så långt möjligt avhålla sig från alkohol och droger och därmed förhindra antalet akuta utskrivningar från stödboendet.

Vuxenenheten har efter vårens granskning och tillsyn av IVO (Inspektionen för vård och omsorg) påbörjat ett förbättringsarbete för att åtgärda de brister som framkom vid tillsynen. Bristerna rörde bland annat det saknades vissa rutiner i arbetssätt, kommunikation och bemötande med den enskilde och klagomålshanteringen. Vissa av bristerna är snabbåtgärdade och har åtgärdats medan det i andra fall handlar om ett mer långsiktigt förändringsarbete som måste genomföras.

Förvaltningens arbete med sociala insatsgrupper (SIG) rör två målgrupper med mer eller mindre kriminell livsstil, dels unga vuxna 19-29 år och dels omyndiga ungdomar med dito problematik. När det gäller unga vuxna finns en så kallad SIG-lots, som tillsammans med socialsekreterare inom vuxenenheten driver arbetet. SIG-lotsen har i uppdrag att söka upp, motivera och koordinera insatser för unga vuxna som har problem med missbruk och kriminalitet.

Ett 20-tal unga vuxna har varit aktuella för social insatsgrupp. I vissa fall handlar det om motivationsinsatser och i andra fall har man kommit längre i förändringsprocessen och den unge vuxne har fått ett planerat stöd kombinerat med sysselsättning. Ett nära samarbete sker med polis, kriminalvård och jobbtorg. När det gäller social insatsgrupp för omyndiga ungdomar ges SIG-insatsen inom ramen för förvaltningens egen Familjestödsenhet. Det är

ungdomar som efter barnavårdsanmälan och utredning erbjuds insatsen som utförs av familjehandlare med särskild kompetens i att arbeta med kriminella och missbrukande ungdomar. Tre omyndiga ungdomar har varit aktuella för SIG under 2019.

Handlingsplan för socialsekreterare och biståndsbedömares arbetsmiljö

Arbetet med att genomföra åtgärder i enlighet med handlingsplan för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare har fortsatt under året. Förvaltningen har fyra styrgruppsmöten under året för att följa upp arbetet.

- Mentorstöd och introduktionsprogram för nyanställda medarbetare som får en strukturerad introduktion.
- Utökat administrativt stöd, socialsekreterare och biträdande enhetschefer.
- Flera enheter har börjat arbeta med att följa upp arbetssituationen var 8:e vecka enligt arbetssättet RAK (Resultat, Aktivitet, Kvalitet). Medarbetare och närmaste chef följer upp dels medarbetarens arbetssituation och samarbetet med arbetsgrupp och chef, dels medarbetarens prestation; vad man gjort för att åstadkomma resultat och kvalitet i det utförda arbetet.
- En annan enhet följer upp arbetssituationen via en dagsbarometer var tredje månad. Samtliga medarbetare svarar på fyra frågor och graderar sin dagsform just vid det specifika mätillfället. Detta arbetssätt har gett en mycket god och bra bild av arbetssituationen.
- Alla medarbetare ges regelbunden fortbildning och förvaltningen har nu en medarbetare som är utbildare i motiverande samtal (MI).
- Flera enheter har börjat arbeta mer med brukardelaktighet och återkoppling från brukare genom att exempelvis använda enkäter, göra djupintervjuer och fokusgrupper
- Arbetet med att regelbundet ta emot studenter fortsätter och socialtjänsten har en lokal VFU-samordnare för den verksamhetsförlagda utbildningen. Syftet med samordnaren är att hon ska vara kontaktperson både mot universitetet och högskolor samt ta emot och ge stöd åt våra studenter. Flera av våra studenter har erbjudits anställning inom socialtjänsten och hösten 2019 tar socialtjänsten emot 9 studenter.
- Sjukfrånvaro, personalrörlighet, uppföljning av incidentrapporteringar gällande hot och våld i KIA och antal konsulter följs upp. Under senaste tertialen har inga konsulter varit inhyrda.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel brukare i verksamheter inom egen regi som har godkända och aktuella genomförandeplaner två veckor efter påbörjad insats.				89,23 %		95 %		2019
● Andel enheter som har implementerat programmet för barns rättigheter och inflytande.				100 %		80 %		2019

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Barnfamiljer ska inom en vecka erbjudas tid hos budget och skuldrådgivare.	2018-01-01	2019-11-30	
▶	Fortsatt utvecklingsarbete med stärkt tidigt stöd i samverkan för att öka stödet till barnfamiljer med barn i åldern 0-6 år i samarbete med sociala barn- och ungdomsvården, öppna förskolan och landstingets verksamheter BMM, BVC och vårdcentral.	2018-01-01	2019-11-30	

Nämndmål:

Invánare i Farsta får stöd när våld i nära relationer förekommer

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Farstas invånare får vid behov stödinsatser från förvaltningen när våld i nära relationer förekommer.
- Barn som upplever våld ska få stöd.
- Fler våldsutövare ska erbjudas kontakt och hjälp att förändra sitt beteende och lämna den gemensamma bostaden.

Analys

Förvaltningens relationsvårdsteam (RVT) har under perioden arbetat med totalt 54 inkomna ärenden, 49 kvinnor och 5 män. Av dessa har 28 utretts och i 12 ärenden har skyddat boende beviljats. RVT utreder och handlägger behov av stöd vid våld i nära relationer och relationsvårdscentrum (RVC) erbjuder stöd och behandling. Antal beviljade insatser hos RVC är hittills i år 15 stycken.

Från och med 2019 utreder förvaltningens Relationsvårdsteam även våldsutövare som kontaktas och erbjuds hjälp att förändra sitt beteende och ta ansvar för sina handlingar. Hittills i år har detta team fått kontakt och erbjudit stöd till 7 våldsutövare, 6 män och 1 kvinna, varav en av dessa nu genomgår behandling. Om det finns barn i familjen är det förvaltningens enhet för Barn och ungdom som motiverar våldsutövaren till kontakt med relationsvårdsteamet. I kontakten med våldsutövare tydliggörs barnperspektivet och när det är möjligt görs försök till att motivera våldsutövaren att lämna den gemensamma bostaden istället för att placera den våldsutsatta och medföljande barn.

Inom egen regi har verksamheterna genomfört utbildningar i våld i nära relationer och planerat för ytterligare utbildningar. Syftet med utbildningarna är att varje medarbetare ska ha kännedom om hur de ska uppmärksamma tecken och kunna agera vid våld i nära relationer hos verksamheternas brukare.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningens socialtjänst ska medverka i att sprida stadens informationskampanj Aldrig igen - kampanj mot våld i nära relationer.	2019-01-01	2019-03-31	

Nämndmål:

Invånare med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning ges insatser av god kvalitet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Invånare med funktionsnedsättningar som ansöker om bistånd ska uppleva ett gott bemötande, bra service och att de blir lyssnade på.
- Förvaltningens verksamheter ska vara tillgängliga utifrån stadens program om tillgänglighet.
- Brukarna inom nämndens verksamheter upplever en ökad trygghet, delaktighet och tillgänglighet.
- Brukarperspektivet genomsyrar alla insatser i nämndens verksamheter
- Aktiviteter som erbjuds i förvaltningens verksamheter är utformade så att alla kan delta
- I nämndens verksamheter för funktionsnedsatta serveras näringsriktig mat i trevliga måltidssituationer

Analys

Biståndsenheten för funktionsnedsatta arbetar med att brukarna ska bli mer delaktiga, få lättare att göra sig förstådda, möjlighet att påverka sin situation och få direktinformation kring aktuella frågor. Ett sätt är att arbeta med metoden AKK (alternativ kompletterande kommunikation). Metoden innebär att använda sig av samtalsmattor, bildstöd, smartphones och I pads i kommunikationen med den enskilde. Ett arbete med att utforma lättlästa beslutsformuleringar pågår också. Biståndshandläggarna har fått positiv respons av brukarna om det utvecklade arbetssättet att kommunicera.

Daglig verksamhet och gruppboenden Ekliden har avslutat deltagandet i projektet "Det pedagogiska ramverket". Projektet har bidragit till att säkerställa att brukarna ges en personcentrerad omsorg genom att medarbetarnas kunskap om målgruppen utvecklats och att medarbetare fått verktyg i arbetet för att hitta rätt strategier och arbetssätt i mötet med brukarna. Den personcentrerade omsorgen skapar ökad trygghet för brukaren då dennes individuella behov, förmågor och förutsättningar bildar utgångspunkt för omsorgen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt och då årsmålen för de 10 indikatorerna bedöms kunna uppnås.

Edö vård- och omsorgsboende har slutfört utbildningen Stjärnmärkt och erhållit Svenskt demenscentrums diplom Stjärnmärkt. De äldres mat- och måltidssituation förbättras genom kompetensutveckling, måltidsråd och måltidsobservationer. En caféverksamhet öppnas på ett

vård- och omsorgsboende för att skapa en plats för gemenskap. Förvaltningen har påbörjat arbetet med att förebygga ofrivillig ensamhet hos äldre genom aktiviteter och sociala mötesplatser. För öka personalkontinuiteten för kunderna inom hemtjänsten i egen regi arbetar förvaltningen med geografisk begränsning av arbetsområden och att prioritera kontaktmannskapet vid schemaläggning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen ♀				68 %		70 %	70 %	2019
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra ♀				57 %		58 %	57 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten ♀						85 %	85 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende ♀						76 %	76 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten ♀						82 %	81 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende ♀						87 %	87 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet ♀						92 %	92 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst ♀						84 %	84 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende ♀						81 %	81 %	2019
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				12,6		12	10	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilde äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.			

Nämndmål:

Äldre i Farsta har omsorg av god kvalitet

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- De äldre som ansöker om bistånd är nöjda med hur utredningen av deras ansökan utförts.
- De äldre inom förvaltningens verksamheter upplever sig delaktiga i utformandet av sina insatser.
- De äldre inom förvaltningens verksamheter upplever en minskad social isolering och ensamhet
- De äldre inom förvaltningens verksamheter får en patientsäker hälso- och sjukvård.
- De äldre inom förvaltningens verksamheter får en god vård i livets slutskede.
- De äldre inom förvaltningens verksamheter är nöjda med mat- och måltidssituationen

Analys

Edö vård- och omsorgsboende har slutfört utbildningen Stjärnmärkt och erhållit Svenskt demenscentrums diplom Stjärnmärkt. I staden är totalt 12 enheter Stjärnmärkta och Edö är en av dem. Utbildningen ger en fördjupad förståelse av vad demens är, hur man tolkar symptom och hur man på ett professionellt sätt kan bemöta någon med demenssjukdom utifrån ett personcentrerat arbetssätt. För de boende på Edö innebär Stjärnmärkningen en ökad trygghet då deras individuella behov, förmågor och förutsättningar bildar utgångspunkt för vården och omsorgen.

Inom förvaltningens biståndsbedömning för äldre har man under året arbetat för att säkra en hög tillgänglighet, bland annat genom utökade telefontider och funktionsbrevlådor till varje team. De äldre har även möjlighet att få hjälp med frågor via Äldre direkt. Ett aktivt och medvetet arbete har bedrivits för att säkerställa att de äldre som är i kontakt med enheten känner sig delaktiga och har inflytande i beslutsprocessen. Detta har skett bland annat genom metodmöten där arbetssätt och rutiner för att säkerställa att den enskilde ska garanteras inflytande och delaktighet i beslutsprocessen har implementerats.

Förvaltningen har tilldelats statliga stimulansmedel för att stärka arbetet med att förebygga ofrivillig ensamhet hos äldre. Några exempel på aktiviteter som kommer att genomföras är:

- öppet hus inom hemtjänstenheterna i syfte att erbjuda sociala möten och aktiviteter i ett tryggt sammanhang för de äldre
- föreläsningar för hemtjänstpersonal och biståndshandläggare på temat ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa hos äldre i syfte att öka kunskap om bemötande, förhållningssätt och förebyggande insatser
- sociala aktiviteter på Emma träfflokal för äldre med psykiska funktionshinder.
- I samarbete med de öppna seniorverksamheterna kommer hemtjänsten att erbjuda sällskap till och från olika aktiviteter för personer som annars inte kommer dit.

Regelbundna måltidsråd har genomförts på Edö vård- och omsorgsboende med måltidsombud från varje avdelning samt dietist och enhetschef, där de boendes mat- och måltidsmiljö är en stående punkt som följs upp och utvärderas vid varje måltidsråd. Måltidsobservationer har

genomförts på flertalet vård- och omsorgsboenden. Resultatet av genomförda måltidsobservationer visar att arbetet kring att öka de äldres delaktighet kring måltiden behöver stärkas.

Medarbetare på Edö vård- och omsorgsboende har deltagit i dietistledd utbildning om mat och måltider för äldre. Dietist har planerat för fortlöpande kompetensutveckling inom området mat och måltider. Kompetensutvecklingen riktar sig till omvårdnadspersonal, sjuksköterskor och rehabpersonal på vård- och omsorgsboende, dagverksamhet samt hemtjänst i syfte att kvalitetssäkra arbetet med mat och måltider för att måltidsupplevelsen för den enskilde ska bli en trevlig stund.

Förvaltningen har beviljats medel inom ramen för projektet Matlyftet. De beviljade medlen används till olika aktiviteter som syftar till att öka trivsel och skapa förutsättningar för nya sociala möten kring måltidssituationen. Postiljonen vård- och omsorgsboende har påbörjat arbetet med att öppna upp den stängda caféverksamheten på nytt för att skapa en plats för gemenskap där äldre, anhöriga och övriga besökare kan inta sin måltid och delta i gemensamma aktiviteter. På Edö vård- och omsorgsboende används de beviljade medlen för inköp av porslin och textilier i syfte att öka trivseln kring måltidssituationen. På Mötesplats Fagersjö kommer fyra tematräffar med olika matkulturella inslag att genomföras. Tematräffarna ska vara en öppen sammankomst där de äldre i Fagersjö får möjlighet att umgås med andra invånare kring mat och kultur.

På Edö vård- och omsorgsboende finns olika aktiviteter i syfte att främja de äldres möjligheter till utevistelse. Boendet arbetar aktivt för att främja utevistelse genom att erbjuda de äldre promenader, både enskilt och i grupp, tillsammans med personal.

Edö har en nybyggd terrass som vetter ut mot Magelungen. Terrassen har varit mycket uppskattad under varma somrardagar då de äldre har kunnat vistas ute i en naturskön omgivning med naturlig skugga från de omgivande ekarna. Terrassen har bidragit till en ökad utevistelse hos de äldre då det skuggiga läget har tillåtit att de har kunnat vistas längre stunder utomhus.

På Ängsö fortlöper arbetet med att iordningställa en vinterträdgård som ska möjliggöra för de äldre att kunna vistas mer utomhus under vinterhalvåret.

Hemtjänstenheterna har utsedda värdegrundskoacher som fortsätter arbetet med att implementera den nationella värdegrunden för äldreomsorgen i det dagliga arbetet. En konkret uppgift för coacherna är att fungera som stöd till enheternas kontaktpersoner i arbetet med brukarnas genomförandeplaner.

För att säkerställa en hög personalkontinuitet för kunderna inom hemtjänsten i egen regi arbetar visstidsanställda och timanställda i begränsade geografiska områden. Kontaktmannaskapet prioriteras vid schemaläggning så att kontaktpersonerna i så hög utsträckning som möjligt arbetar hos den kund som kontaktmannaskapet gäller.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nöjda omsorgstagare i hemtjänsten egen regi.				82 %		84 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nöjda omsorgstagare inom dagverksamhet egen regi.				90 %		95 %		2019
 ♀ Andel nöjda omsorgstagare på vård- och omsorgsboenden i egen regi.				77 %		81 %		2019

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål kommer att uppfyllas under året. Under respektive verksamhetsmål redovisas grunderna för bedömningen och hur nämndens resultat under perioden bidragit till måluppfyllelse.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål och årsmål bedöms uppfyllas helt. Hittills under året har totalt 134 nya företag etablerats i stadsdelsområdet. Förvaltningen har pågående dialoger med fastighetsägare i syfte att etablera lokala fastighetsägarnätverk som en del av stadens etableringsservice, samt inventera behov av platssamverkan vid lokala centrum. Förvaltningen har också regelbunden kontakt med lokala företag- och handelsföreningar. Utifrån önskemål från företagarföreningen i Larsboda har vi intensifierat trygghetsarbetet där, med syftet att skapa attraktiva verksamhetsområden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						41 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019

Nämndmål:

Farsta har ett attraktivt företagsklimat

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Fler arbetstillfällen i Farsta
- Fler företag i Farsta
- Bättre förmåga att följa upp företagens nöjdhet
- Regelbunden dialog med lokala företagare

Analys

Nämnden antog i maj ett underlag för prioriteringar inom det lokala näringslivsarbetet 2019-2022. Förvaltningen ingår i stadsledningskontorets arbetsgrupp med syfte att ta fram en stadsövergripande näringslivspolicy.

Förvaltningen har pågående dialoger med fastighetsägare i Larsboda företagsområde, Telestaden, Sköndal, Gubbängen, Fagersjö, Tallkrogen och Hökarängen. Syfte är att etablera lokala fastighetsägarnätverk som en del av stadens etableringsservice, samt inventera behov av platssamverkan vid lokala centrum. Det övergripande syftet är att stimulera till fler företagsetableringar och till fler arbetstillfällen i stadsdelsområdet. Under perioden maj till och med augusti har fyra etableringsförfrågningar inkommit och besvarats. Det har varit förfrågningar från en VVS-firma om tillgång till lokaler i Larsboda, en fråga om tillgång till lokaler i det planerade Sköndals handelsplats vid Gubbängsmotet, en fråga om ledig mark för etablering av en paddeltennisanläggning samt en förfrågan om mark alternativt lokaler för djurhållning.

Fastighetsbolaget Stockholmshem har kontaktat förvaltningen för att utöka samverkan gällande sociala aktiviteter och trygghetsskapande åtgärder vid Hökarängens centrum, något vi ska jobba vidare med under hösten.

Förvaltningen har också regelbunden kontakt med de tre lokala företagarföreningarna i Larsboda företagsområde, samt handelsföreningarna i Sköndal och i Hökarängen. På önskemål från företagarföreningen i Larsboda har vi intensifierat trygghetsarbetet i företagsområdet med syftet att skapa attraktivare verksamhetsområden. En av de trygghetsinvesteringsprojekt som nämnden fått beviljat i juni rör åtgärder för att minska avfallsdumpningen i området. Vi ser också över vägskyllningen och har intensifierat klottersaneringen tillsammans med trafikkontoret. Förvaltningen anmäler och trafikkontoret sanerar. Även i området runt Stieg Trenters torg har vi tillsammans med trafikkontoret intensifierat klottersaneringen.

Förvaltningen har hittills skickat ut välkomstbrev till 24 nyetablerade företag i Farsta stadsdelsområde. Fler utskick ska ske under hösten. Under perioden maj – juli har 44 företag etablerats i Farsta stadsdelsområde och hitintills under året har totalt 134 nya företag etablerats. Detta kan jämföras med Skarpnäck; 116, Enskede-Årsta-Vantör; 351, Skärholmen; 72 och Älvsjö; 92 företag. (Dessa siffror tar inte hänsyn till nedlagda företag.)

I syfte att utveckla rutiner för att mäta företagets nöjdhet med förvaltningens lokala näringslivsservice har förvaltningen testat att genomföra en digital undersökning bland företagare i Sköndals centrum. Då svarsfrekvensen var låg planerar förvaltningen fortsättningsvis att jobba med kvalitativa metoder genom personliga företagsbesök.

Nämndens utvecklings- och näringslivsråd genomförde i maj ett studiebesök till Telestaden och Konstverket. Där träffade man fastighetsbolaget Telestaden samt företrädare för de kulturella kreativa näringar som etablerats där. I juni anordnade förvaltningen ett öppet seminarium med studenter från KTH gällande utvecklingen av Larsboda företagsområde. Studenterna fokuserade på möjligheterna till ökat näringslivssamarbete. De föreslog fler

sociala kontaktytor och att företagsområdet utvidgar sitt upptagningsområde för att även inkludera Telestadens näringsverksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal arbetstillfällen i Farsta						13 620		2019
 Farstas arbetstillfällen per invånare i relation till likvärdiga stadsdelar (kvot)						0,65		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Farsta utvecklings- och näringslivsråd ska tillsammans med stadsdelsförvaltningen genomföra träffar med det lokala näringslivet	2019-01-11	2019-12-20	
 Stadsdelsförvaltningen ska lotsa företag som vill etablera sig till nätverk av lokala fastighetsägare som äger lokaler eller mark	2019-01-11	2019-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska skicka ut välkomstbrev till nya företag i stadsdelsområdet	2019-01-11	2019-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska utveckla rutiner för att mäta företagens nöjdhet med förvaltningens lokala näringslivsservice.	2019-01-11	2019-12-20	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål och årsmål bedöms uppfyllas helt. Förvaltningen lämnar in intresseanmälningar i de relevanta planprocesser som startar i stadsdelen. Antalet förskoleplatser täcker behoven.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			16		0	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

I Farsta byggs den kommunala verksamheten ut i takt med förändrade behov

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Förvaltningen lämnar in intresseanmälningar i de relevanta planprocesser som startar i stadsdelen.
- Antalet lägenheter för invånare med särskilda behov ökar.
- Antalet förskoleplatser täcker behoven

Analys

En ny förskola, Gullängen, om åtta avdelningar har öppnats i Gubbängen. Den har ersatt en riven förskola, Ängen, med fem avdelningar och Skeppets förskola med fyra som har avvecklats. I Gubbängen behövs inte en ökning av det totala antalet förskoleplatser då inflyttningen är låg. I Fagersjö har paviljongförskolan Ejdern flyttat till nya paviljonger, fyra avdelningar i två plan.

Tillsammans med fastighetsägare och fackförvaltningar pågår planering av nya förskolor och gruppbostäder i de nya bostadsområdena som planeras till Telestaden och Karlsvik.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska bidra i projekt kring översiktsplanens strategi om Fokusområde Farsta samt i arbetet med att stärka det så kallade strategiska sambandet mellan Fagersjö och Farsta centrum.	2019-01-01	2019-11-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål och årsmål bedöms uppfyllas helt. Förvaltningen fortsätter att minska användningen av fossila bränslen och stödjer mer hållbara transportmedel inom de egna verksamheterna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	95,1 %			85,9 %	95 %	86 %	86 %	Halvår 1 2019

Nämndmål:

Hållbara transporter prioriteras inom nämndens verksamheter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Andelen miljöbränsle ökar
- Antalet körda mil minskar.

Analys

Utbyte av fossildrivna bilar fortsätter. 10 av förvaltningens 17 fordon är nu gas- eller elbilar, två är etanolbilar och resterande fem är fossildrivna. Två fossildrivna fordon ska helt fasa ut, utan att ersättas. Ytterligare fyra gasbilar är beställda men ännu ej levererade. Vid årsskiftet siktar vi på att 14 av 15 fordon är gas- eller elbilar. Förvaltningen blir allt bättre på att också använda rätt bränsle i de etanol- och biogasbilar vi har och årsmålet för andel miljöbränsle kommer att uppnås med god marginal.

Två utförarverksamheter har utvärderat behovet av bilar att använda i tjänsten och beslutat om att avskaffa en bil vardera till förmån för andra transportsätt så som kollektiva färdmedel och cykel.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	94,12 %			94,12 %	94,12 %	94,12 %		Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska bistå trafiknämnden i arbetet med att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk och minska konfliktytorna mellan gående och cyklister.	2019-01-01	2019-10-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt och då årsmålen för aktuella indikatorer bedöms kunna uppnås. Farstas invånare har erbjudits ett rikt utbud av idrotts- och kulturaktiviteter, såväl öppna evenemang som riktade aktiviteter. Vi har också möjliggjort kulturupplevelser för brukare och boende inom förvaltningens olika verksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
Analys								
Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 och därför lämnas ingen prognos för helåret 2019								
 Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter						80 %	74 %	2019
 Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter						74 %	75 %	2019

Nämndmål:

Farstas invånare har tillgång till ett rikt utbud av kultur och fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Farstaborna är nöjda med kulturlivet i stadsdelen. (Medborgarundersökningen fråga 21)
- Förskolebarn, boende och brukare är nöjda med kulturupplevelserna i förvaltningens verksamheter
- Föreningar i Farsta är nöjda med informationen kring föreningsstöd
- Antalet besökare ökar på de öppna mötesplatser som nämnden erbjuder.
- Andelen män ökar bland besökarna till öppen seniorverksamhet
- Andelen flickor ökar bland besökarna till fritidsgårdarna
- Alla förskolebarn får delta på professionella kulturevenemang
- Alla femåringar i Farstas förskolor har deltagit i konstprojekt som drivs i samarbete med Konsthall C

Analys

Under perioden maj till och med augusti har det genomförts en mängd aktiviteter i stadsdelen för barn och unga. I maj månad har parklekarna haft ett stort besöksstryck och det har genomförts en rad olika öppna evenemang som välkomnat alla. Under sommaren har förvaltningen genomfört sommarlovsaktiviteter både i förvaltningens egen regi men också i samarbete med lokalt föreningsliv, idrottsförvaltning och kulturförvaltning. Alla aktiviteter har samlats i en gemensam marknadsföring (sommarlovsbroschyr, webb, sociala medier och annons). Våra utvärderingar visar preliminärt att 3660 barn och ungdomar har deltagit i våra sommarlovsaktiviteter. Fördelningen mellan flickor och pojkar är nästan exakt 50-50.

Förvaltningen har genomfört ett läger i Hallsberg för högstadielärover och ett tredagarläger till Gotland för ungdomar i gymnasieålder. Vi har också genomfört ett dagläger för ungdomar med funktionsvariationer. Vi har haft en badbuss under två veckor efter midsommar med dagliga utflykter till Årsta havsbad och Östnorabadet. Parkleken Farstaängen har varit öppen hela sommaren. Under hela sommarperioden har förvaltningen tillsammans med idrottsförvaltningen haft verksamhet för tonåringar vid Sköndals handikappbad på fredags- och lördagskvällar. Förvaltningen har också köpt in ett antal kulturprogram som genomfördes

på parklekarna under sommaren.

Ett flertal föreningssamarbeten har också genomförts under sommarlovet, exempelvis fiskeskola med Magelungens fiskevårdsförening, rörelsefestival på sommarlovet första dag vid Farsta IP, dansläger, mim- och cirkusskola, öppna idrottsaktiviteter vid Farsta IP, teaterföreställningar, kurser för att skapa egna dataspel och skateskola vid parkleken Nybygget.

Farsta Sportskamp genomfördes under de två sista veckorna på sommarlovet i samarbete med lokala idrottsföreningar och idrottsförvaltningen. Årets Sportskamp är det hittills största med 547 deltagande barn, 12 olika idrotter och 71 feriearbetande ungdomsledare. 98 procent av de deltagande flickorna och pojkarna har upplevt sin huvudidrott som bra eller mycket bra. 97 procent av de föräldrar som svarat på vår utvärdering har svarat att de upplever att deras barn trivs på Sportskamp och att organisationen fungerat bra/mycket bra.

Antal besök på fritidsgårdar och parklekar pekar mot att man uppnår och överstiger målet baserat på vårterminens siffror. Även könsfördelningen är relativt jämn och har förbättrats under terminen, det vill säga andelen flickor ökar. Flera fritidsgårdar har haft ett aktivt arbete för att skapa goda förutsättningar för flickor att delta i verksamheten. Man har till exempel arbetat med riktade aktiviteter, tjejkvällar och åldersbegränsningar vissa tider för att skapa en trygg och rolig miljö för flickorna.

Nationaldagen och midsommarafton arrangerades tillsammans med Farsta föreningsråd och firades på Farsta gård. Uppskattningsvis lockade de båda arrangemangen totalt 8500 besökare.

Utvärderingen för våren visar att både förskolebarnen och personalen är mycket nöjda med de teaterföreställningar som förvaltningen köpt in. Under perioden maj till och med augusti har vi jobbat med att förbereda höstens konstföreläsning för femåringar som vi har beviljats bidrag för från Kulturrådet. I år blir det ett samarbete mellan förvaltningens förskolor, parkförvaltning och kultursekreterare samt Konsthall C och konstnärer.

Vi har också möjliggjort kulturupplevelser för brukare och boende inom förvaltningens olika verksamheter. Sammanlagt har det under tertialen genomförts 23 olika kulturprogram inom äldreomsorgen, socialpsykiatri och inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Det rör sig om utflykter, museibesök, musikunderhållning och andra kulturella aktiviteter för brukarna.

Arbetet med att utveckla Mötesplats Fagersjö fortsätter, bland annat med fortsatt översyn av säkerhet och brandskydd. Under maj – juni bokades lokalerna av en grupp unga tjejer som lagade mat tillsammans, en politisk förening och sammantaget sju privata tillställningar. Under augusti har förvaltningen påbörjat ett samarbete med en ung konstnär som har ateljé och öppen verksamhet på mötesplats Fagersjö. Målsättning är att lokala boende, barn och unga som är intresserade att utveckla måleri, genomför en konstutställning till julen 2019.

Inom den öppna seniorverksamheten anordnade förvaltning för första gången Sommarspel för seniorer på Farsta IP. Arrangemanget blev ett samarbete med idrottsförvaltningen och Farsta gård. Även Svenska olympiska kommittén och Svenska ridsidrottsförbundet bidrog till spelen, som invigdes av äldreborgarrådet Erik Slottner. Bland grenarna fanns kulstötning, boulespel, stafett, brännboll och tipspromenad. Sommarspelen lockade 79 kvinnor och 43 män. Mer fokus på idrott och rörelse inom seniorverksamheten främjar det hälsosamma åldrandet.

Den öppna seniorverksamheten på Tuben och Mötesplats Fagersjö har haft 16 700 besök hittills i år. Antalet seniorer under 75 år har ökat från några enstaka till ca 15. Vi har erbjudit ett varierat program med till exempel disco, gymnastik, kör och orkester, frågesport, bingo

och skapande verkstad. Verksamheten är lyhörd för besökarnas önskemål beträffande aktiviteter. Musiken och gymnastiken lockar fler män till Tuben.

Seniorverksamheten ordnade också många sommaraktiviteter. Åtta musikevenemang på Farsta Gård, Onsdagar i Ladan, besöktes av 680 personer. På våra fem sommarutflykter med buss deltog totalt 210 personer. För första gången anordnade förvaltningen Sommarspel för seniorer på Farsta IP. Här fick deltagarna bland annat stöta kula och spela boule.

Seniorverksamheten har ett projekt tillsammans med Adolf Fredriks musikklasser på Farsta grundskola. Projektets syfte är att unga och äldre möts och sjunger tillsammans och lär sig nya och gamla sånger. Projektet avslutas med en gemensam konsert på Farsta grundskola 17 oktober.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel besökare som är nöjda med fritidsgårdarnas verksamhet				94,04 %		96 %		2019
Analys Brukarundersökning genomförs i oktober								
  Andel besökare som är nöjda med parklekarnas verksamhet	88,93 %	104	137	95,41 %		96 %		2019
Analys De redovisade resultaten är hämtade från brukarundersökningen i parklek för barn. Brukarundersökningen för vuxna visar ett resultat på 97% Frågan till barnen är mer konkret ställd eftersom de har svårare att svara på en fråga där man ska bedöma helheten. (Är du nöjd med vad du kan göra i parkleken?) Därav ligger nog förklaringen till ett sämre resultat för barnen. Nöjdheten är ändå god bland barnen.								
  Andel deltagare som är nöjda med öppna förskolans verksamhet	99,13 %			94,44 %		96 %		2019
 Andel Farstabor som är nöjda med kulturlivet i stadsdelen						44 %		2019
  Andelen besökare på Morris öppna verksamhet för unga med funktionsnedsättning som är nöjda med verksamheten.				100 %		100 %		2019
Analys Brukarundersökning genomförs i oktober								
  Antal barn som deltar i Sportscamp.	547			492		500		2019
 Antal besök på Farstas öppna mötesplatser för barn och unga						130 000		2019
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Statistik sammanförs vid årets slut och redovisas till VB								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Farsta stadsdelsförvaltning ska samverka med Skarpnäcks och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltningar för ett brett kulturutbud	2019-01-14	2019-12-13	
 Fortsätta utveckla Mötesplats Fagersjö	2017-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska hitta samarbeten och utbyten mellan fritidsgårdar i olika stadsdelar för ökad integration.	2019-01-01	2019-11-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt och då årsmålen för fyra av fem indikatorer bedöms kunna uppnås. Medarbetarna är delaktiga i att hitta nya arbetssätt för att minska miljöpåverkan. Fler brukaravtal har skrivits med boende. Förskolorna genomför åtgärder på nivå 2 för kemikaliesmart förskola. Matavfall sorteras på samtliga enheter där förutsättningar för återvinning av matavfall finns och förvaltningen skapar möjlighet för fler att sortera. Nämnden når inte årsmålet för andel ekologiska livsmedelsinköp och arbetar med information och uppföljning på enhetsnivå för att förbättra utfallet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola				82,05 %		100 %	75%	2019
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		100 %	100%	2019
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling						60 %	60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska				38,6		50 %	50%	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel								
Analys								
42% av inköpta livsmedel under året har varit ekologiska. Varken livsmedelsinköp eller inköpta måltider bedöms nå årsmålet på 50%. Förvaltningen arbetar med informations- och utbildningsinsatser för att höja andelen inköp av ekologiska livsmedel.								
	 Köpt energi (GWh)			2,08 GWh		2,1 GWh	1735 GWh	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är miljövänliga

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Andelen verksamheter som har källsortering och matavfallsinsamling ökar
- Minskade inköp av engångsmaterial i verksamheterna.
- Ökad andel ekologiska livsmedel köps i verksamheterna.
- Alla förskolor har nått nivå 2 i Kemikaliecentrums vägledning

Analys

Förvaltningen annonserade under våren i lokaltidningen och på sociala medier efter potentiella stadsodlare. Gensvaret blev stort och boende lämnade många platsförslag. Merparten av förslagen var dock inte på vår mark utan på fastighetsmark – man vill gärna odla i närheten av bostaden. Förvaltningen har skrivit brukaravtal med boende i Sköndal och Farsta om nya pallkrageodlingar. En odling har upphört i Farsta strand vilket innebär att förvaltningen nu har fem brukaravtal för stadsodling.

I östra delen av Skönstaholmsfältet planerar förvaltningen för en rad med träd längs gång- och cykelbanan i enlighet med ett medborgarförslag som nämnden bifallit. I samband med detta anläggs också partier av blomsteräng och blommande buskar planteras. Detta kommer att gynna pollinatörer.

Matavfall sorteras på samtliga enheter där förutsättningar för återvinning av matavfall finns. Förvaltningen har beställt kärlskåp till tre förskolor som till hösten kommer att kunna sortera matavfall på dessa. Dialog kring miljöfrågor har förts på enheternas APT i syfte att höja kunskaper och medvetenhet kring hållbarhetsfrågor samt för att hitta nya arbetssätt för att minska miljöpåverkan. Ett exempel är socialpsykiatrins enhet för sysselsättning och stöd som under året bedrivit ett arbete för att minska pappersanvändningen genom att till exempel köpa in digitala anslagstavlor.

Farsta har efter ansökan om medelstillskott fått 300 tkr för att uppfylla målet om kemikaliefria förskolor. Det kommer att användas i första hand till inköp av madrasser och glasporlin.

Inom de verksamheter där ny led-armatur är installerad har elförbrukningen minskat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling				74,1 %		82 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna genomför sina handlingsplaner för hur nivå 2 i Kemikaliecentrums vägledning ska vara uppfylld under året.	2019-01-01	2019-11-30	
 Förvaltningen prioriterar nektarrika växter vid nyplantering för att gynna pollinatörer.	2019-04-26	2019-09-30	
 Förvaltningen uppmuntrar till ett ökat antal brukaravtal för stadsodlingar.	2019-04-26	2019-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska bidra i arbetet med att klargöra ansvarsfrågan i avtal för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB.	2019-01-01	2019-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska i samarbete med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning tillgängliggöra Rågsveds naturreservat.	2019-01-01	2019-11-30	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål kommer att uppfyllas under året. Under respektive verksamhetsmål redovisas grunderna för bedömningen och hur nämndens resultat under perioden bidragit till måloppfyllelse.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt och då årsmålen för två av tre indikatorer bedöms kunna uppnås. Verksamheten rymms inom tilldelad budget och ett långsiktigt arbete bedrivs.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,8 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,2 %			99,4 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
Analys								
Avvikelsen mot budget avser förskoleenheterna som enligt prognosen kommer ta 3,4 mnkr av resultatfonderna i anspråk. I år nyttjar två av resultatenheter sina resultatfonder till utvecklingsåtgärder inom verksamheten framförallt avseende digitalisering. Två av resultatenheterna använder sina resultatfonder för att täcka underskott i verksamheten.								
  Nämndens prognossäkerhet T2				1 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Prognossäkerheten är god.
- Förvaltningen uppvisar en budget i balans.
- Enheter som redovisar underskott 2018 förbättrar sitt resultat under 2019.

Analys

Nämnden prognostiserar sammantaget en budget i balans. Fortsatta utmaningar finns inom verksamhetsområde äldreomsorg och då inom den kommunala hemtjänsten samt på beställarsidan. Utmaningar finns också inom individ- och familjeomsorg och där inom barn och ungdom där ett underskott prognostiseras. Arbete fortgår för att skapa bättre förutsättning för budgethållning för dessa verksamheter.

Samtliga enheter har månadsvis budgetavstämning med economicontroller. Resultatdialog med enhetschef och avdelningschef samt med avdelningschef och förvaltningschef genomförs regelbundet. Enheter med underskott tar fram plan för åtgärder, vilka genomförs och följs upp. En förutsättning för budgethållning och en verksamhet anpassad efter villkoren är att prognoserna görs så säkra som möjligt, och att verksamheter bedrivs effektivt. Åtgärder för att öka prognossäkerheten inom enheterna pågår kontinuerligt i form av utbildningsinsatser, dialog samt utveckling av stödverktyg till budgetansvariga chefer.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att

uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på underliggande nämndmål uppnås, att alla aktiviteter kommer att genomföras och att årsmålen för fyra av sju indikatorer bedöms uppnås helt. Sjukfrånvaron har minskat och målen kommer att nås för både korttidsfrånvaro och totalt. Inom de utvecklingsområden som medarbetarenkäten visat på tar enheterna fram handlingsplaner och arbetar med åtgärder. Förvaltningen genomför samarbete med högskolor kring verksamhetsförlagd utbildning och implementerar digital teknik inom nya användningsområden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	78	81	78	79		80	82	2019
Analys Förvaltningen analyserar orsakerna och tar fram åtgärder för att förbättra resultatet inom de utvecklingsområden som identifierats i medarbetarenkäten. Handlingsplaner är under framtagande på enheterna.								
  Andel elektroniska inköp	80 %			75 %	80 %	76 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	10 %			63,41 %	50 %	70 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
Analys Prognosen ligger långt under årsmålet och förvaltningen har sett över och kommunicerat rutinerna för tjänsteutlåtanden.								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		100 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare	81			82		83	85	2019
Analys Förvaltningen har tappat en indexpunkt i området "Bra arbetsgivare" mot föregående år som i år ligger på 81. Förvaltningen har tagit fram flera fokusområden från medarbetarenkäten som förvaltningen behöver utveckla. Genomgång av detta har skett med alla chefer för att förbättra resultatet.								
  Sjukfrånvaro 	7,2 %	4,1 %	7,8 %	7,8 %	7,4 %	7,7 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,5 %	1,8 %	2,6 %	2,6 %	2,5 %	2,5 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

Nämnden är en attraktiv arbetsgivare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Sjukfrånvaron minskar
- Medarbetarnas nöjdhet ökar
- Medarbetare vet vad som förväntas av dem
- Förvaltningens verksamheter bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete.
- Chefer har adekvat kompetens för uppdraget
- Fler medarbetare använder friskvårdsbidraget

Analys

Förvaltningen har tagit fram rutiner inom arbetsmiljöområdet där det saknats samt justerat och kompletterat där det funnits behov. Förvaltningen har också förbättrat rutinerna avseende det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta arbete ska främja den organisatoriska och den psykosociala arbetsmiljön genom att det blir tydligare och enklare för både chefer och medarbetare att veta vad som gäller. Genom att en granskning från arbetsmiljöverket skett inom äldreomsorgen har även specifika rutiner för dessa verksamheter tagits fram och tydliggjorts. Förvaltningen har nu påbörjat att kommunicera och göra dessa rutiner kända i organisationen.

Förvaltningen bedömer att årsmålet för sjukfrånvaron kommer att nås. Sjukfrånvaron har minskat på totalen till 7,2 procent för 2019. Korttidssjukfrånvaron har minskat något, till 2,5 procent. Kvinnor är mer sjuka än män både vid kort- och lång sjukfrånvaro. Förvaltningen har granskat fem enheter och genomfört en analys bestående av statistik och intervjuer av chefer för att se om det finns några mönster gällande sjukdomsorsaker eller sjukdomsfall. Inga gemensamma mönster kunde hittas.

Det hälsofrämjande arbetet fortsätter på alla nivåer i organisationen. På individnivå finns ett nära samarbete med företagshälsovården. En sjuksköterska finns på plats på förvaltningen två gånger i månaden i syfte att i ett tidigt stadium sätta in åtgärder. Förvaltningen har en rutin att anställd med sex sjukdomstillfällen inom sex månader ska uppsöka företagshälsovården. Detta för att kunna sätta in åtgärder i tidigt skede och ge stöd till medarbetare som ofta blir sjuka.

En utbildning för chefer i rehabiliteringsprocessen har hållits för att stärka chefernas kompetens i området. Syftet är att cheferna ska kunna arbeta mer förebyggande och följa stadens rutiner samt efterleva de lagar och förordningar som styr rehabilitering.

Förvaltningen har tappat en punkt i index "Bra arbetsgivare" jämfört med föregående år och ligger för 2019 på 81. För index "Attraktiv arbetsgivare" har förvaltningen ökat med en punkt till 85.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram en mall för lönekriterier inom förskoleverksamheten. Staden har initierat ett arbete med att kartlägga arbetsmiljön på förskolorna och ta fram konkreta handlingsplaner inom de områden som har brister. Arbetet fortsätter på stadsdelsnivå med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetsmiljön för förskollärare och barnskötare.

Förvaltningens hälsocoacher har arbetat med att leda och inspirera medarbetarna kring hälsa,

kost och motion. Nya hälsocoacher har utbildats, bland annat inom fritidsverksamheten och på Villornas gruppboheter. Enhetschefer arbetar aktivt för att medarbetarna ska utnyttja stadens friskvårdsbidrag och för att genomföra hälsofrämjande aktiviteter som passar verksamheten och medarbetarnas behov. Goda exempel är yoga på arbetstid som erbjuds medarbetare på Edö två gånger per vecka, och en planeringsdag som genomförts med tema arbetsmiljö och hälsofrämjande aktiviteter. Cykel- och stegtävlingar har anordnats på socialpsykiatrins enhet för sysselsättning och stöd, för att inspirera och uppmuntra medarbetare till motion.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjudna heltid för alla medarbetare	2018-01-01	2022-12-31	
 Handlingsplanen för att förbättra socialsekreterarnas och biståndshandläggarnas arbetsmiljö ska fortsätta att implementeras	2018-01-01	2019-11-30	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter präglas av kvalitetsutveckling och innovation

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Förvaltningen genomför samarbete med högskolor kring verksamhetsförlagd utbildning
- Nya användningsområden för digital teknik
- Chefers innovationsförmåga ökar
- Skolplattformens alla delar används och är ett stöd för utveckling av förskolans verksamhet utifrån läroplanen mål
- Alla chefer och medarbetare i förskolan har adekvat kompetens för användning av Skolplattformen
- Avtalstroheten ökar

Analys

Förvaltningen har deltagit i ett Openlab-projekt med Stockholm Business Region, Kungliga Tekniska Högskolan och Larsboda företagsområde i syfte att utveckla företagsområdet i Larsboda. En tvärvetenskaplig grupp studenter redovisade sitt arbete vid ett öppet seminarium i Larsboda företagsområde i juni.

Flera enheter inom socialtjänsten har börjat arbeta mer med brukardelaktighet och återkoppling från brukare genom att exempelvis använda enkäter, göra djupintervjuer och fokusgrupper.

Arbetet med att regelbundet ta emot studenter fortsätter och socialtjänsten har en lokal VFU-samordnare för den verksamhetsförlagda utbildningen. Samordnaren ska vara kontaktperson både mot universitetet och högskolor samt ta emot och ge stöd åt våra studenter. Flera av våra studenter har erbjudits anställning inom socialtjänsten och hösten 2019 tar socialtjänsten emot 9 studenter.

Förvaltningen har Dig-IT-ombud och superanvändare som vägleder brukare och medarbetare kring digital teknik. På enheten för sysselsättning och stöd har en fokusgrupp genomförts i syfte att undersöka om den digitala kommunikationstjänsten Skype kan användas som komplement till vissa boendestödsinsatser. Inom samma enhet finns en studiecirkel för att

brukare ska lära sig att hantera surfplattor. Studiecirkeln är välbesökt och uppskattad av deltagarna.

Inom hemtjänsten har nya mobiltelefoner införskaffats i syfte att matcha dagens teknikkraav för registrering av kundtid.

Inför sommarens aktiviteter utbildades fritidsledare i hjärt- och lungräddning och livräddning i vatten.

Förskoleverksamheten har ett övergripande digitaliseringsnätverk som bereder den fortsatta implementeringen av skolplattformen. Nätverket tar fram förslag till rutiner, arbetssätt och mallar för dokumentation av den pedagogiska processen och de enskilda barnens utveckling. Nätverkets övergripande arbete sprids till pedagogerna som prövar de nya mallarna i alternativa digitala miljöer i väntan på att samtliga moduler i skolplattformens införs.

Förskoleverksamheten har under våren haft 18 studenter från Stockholms universitet och Södertörns högskola som har haft verksamhetbaserad undervisning med handledare på en förskola. Skärholmen och Farsta har infört en gemensam introduktion för Södertörnsstudenterna där både handledare och studenter träffas och får information, tar del av verksamheten och har getts möjlighet till erfarenhetsutbyte.

Farstas förskoleledning följer en kurs på Uppsala universitet som utgår ifrån skollag, förskolans läroplan, aktuell forskning och omfattar förskolechefens och förskolläraens olika ansvar för undervisning. Samtliga rektorer och biträdande har även gått på två storföreläsningar på temat undervisning i förskolan. Syftet är att ge dem kunskap och verktyg för att de i sin tur ska organisera sin verksamhet och rusta sin personal att utveckla det pedagogiska arbetet. Pedagogerna skapar olika undervisningsmiljöer genom att planera och genomföra sin undervisning på olika sätt vilket stödjer barnens utveckling och lärande.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Chefers förmåga att främja innovation ska stärkas genom kompetensutveckling.	2019-01-14	2019-11-30	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Sammantaget förväntas verksamheterna redovisa en budget i balans efter resultatöverföringar. Överskott prognostiseras inom verksamhet nämnd- och förvaltningsadministration, flyktingmottagande samt inom arbetsmarknadsåtgärder. Underskott prognostiseras inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt inom fritidsverksamheten. Arbete fortgår för att skapa bättre förutsättning för budgethållning för dessa verksamheter.

Budget 2019, mnkr	Nettobudget	Prognos utfall helår	Prestationsförändring	Budgetjustering	Prognos avvikelse
Nämnd- och förvaltningsadministration	84,9	78,9			6,0
Individ- och familjeomsorg	182,2	188,2			-6,0
varav socialpsykiatri	47,6	49,6			-2,0
Flyktingmottagande	-14,0	-18,6			4,6
Stadsmiljöverksamhet	13,1	13,2		0,1	0,0
avskrivningar och internränta	9,9	11,6		1,7	0,0
Förskoleverksamhet	324,8	321,4			3,4
Äldreomsorg	587,7	605,3		8,6	-9,0
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	280,0	299,5	19,1	0,4	0,0
Fritid och kultur	25,7	26,7			-1,0
Arbetsmarknadsåtgärder	16,3	14,3			2,0
Ekonomiskt bistånd	97,6	97,6			0,0
Övrig verksamhet	0	0			0,0
Total drift	1 608,2	1 638,1	19,1	10,8	0,0

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 6,0 mnkr vilket är förvaltningens totala buffert som avsattes för oförutsedda utgifter, bland annat för GSIT 2.0.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetens totala prognos är ett underskott om 6 mnkr. Kostnaderna för insatser inom barn och unga samt socialpsykiatri har varit högre än budget.

Barn- och ungdomsinsatser

Verksamheten prognostiserar ett underskott om 4 mnkr. Kostnader och antal placeringar av barn och ungdomar i jourhem, stödboende, samt på SiS (Statens Institutionsstyrelse) ligger på en hög nivå. Antal inkomna anmälningar och antal inledda utredningar har ökat under året. Kostnaderna för ensamkommande barn beräknas komma att täckas av bidrag från Migrationsverket. Boendekostnader avseende ensamkommande barn täcks till stor del av dygnsschabloner, övriga kostnader som t.ex. handläggning, utbetalt försörjningsstöd till

ungdomar täcks genom generella bidrag som barnschablon och generalschablon.

Vuxna missbruk

Verksamheten prognostiserar en budget i balans. Antal placeringar enligt LVM (lagen om vård av missbrukare i vissa fall), samt insatser på HVB (hem för vård eller boende) och härbärgen ligger i nivå med budget.

Socialpsykiatri

Verksamheten prognostiserar totalt ett underskott om 2,0 mnkr. Förvaltningens utförarverksamheter inom socialpsykiatri prognostiserar ett underskott, vilket främst avser gruppboendet Lingberga som är för litet för att bära sina kostnader och nå en budget i balans.

Flyktingmottagande

Verksamheten prognostiserar ett överskott om totalt 4,6 mnkr. Kostnaderna täcks av statsbidrag och intäkterna är större än budgeterat vilket genererar ett överskott för verksamheten. Kostnader för verksamheten återfinns inom ett flertal socialtjänstområden som till exempel försörjningsstöd, barn och ungdom samt LSS-verksamhet.

Förvaltningen ser med oro på framtiden när statsbidragen inte längre betalas ut. Efter etableringstiden på två år ges inte längre någon ersättning i form av generalschablon för nyanlända. Förvaltningen ser redan i år en stor minskning av generalschablonen jämfört med föregående år med en minskning på cirka 12 mnkr. Prognosen för år 2020 visar en liknande minskning vilket innebär stort intäktsbortfall, samtidigt som förvaltningen inte ser en motsvarande minskning av kostnaderna.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans. Det finns en risk för oförutsedda kostnader för åtgärder efter angrepp från granbarkborrar på ett stort antal granar.

Förskoleverksamhet

Verksamheten prognostiserar ett överskott efter resultatöverföringar om 3,4 mnkr. Fler barn är inskrivna i Farstas kommunala förskolor i jämförelse med budget, vilket genererar högre intäkter. Nämndens tilldelade budget för förskoleverksamhet baseras på 2 340 barn. Prognosen för 2019 är 2 390 barn per månad, vilket i genomsnitt innebär 50 barn fler per månad än i budget. Under 2018 var i genomsnitt 2 300 barn per månad inskrivna.

Förskolorna förde från 2018 med sig ett ackumulerat överskott om 14,1 mnkr i resultatfond. Samtliga sex resultatenheter uppvisade en positiv resultatfond vid bokslutet 2018. Enheterna prognostiserar att ta 3,4 mnkr av resultatfonderna i anspråk. I år nyttjar två av resultatenheter sina resultatfonder till utvecklingsåtgärder inom verksamheten framförallt avseende digitalisering. Två av resultatenheterna använder sina resultatfonder för att täcka underskott i verksamheten.

Äldreomsorg

Verksamhetens prognos är ett totalt underskott om 9,0 mnkr.

Beställarenheten prognostiserar fortsatt ett underskott. Antal månadsinsatser i vård- och omsorgsboende har under året legat över nivån för en budget i balans. Beviljade insatser för hemtjänst bedöms rymmas inom budget.

Förvaltningens vård- och omsorgsboenden och dagverksamhet förväntas ha ett underskott. Postiljonen har under sommaren haft personalomsättning bland sjuksköterskor och

rehabiliteringspersonal, vilket gjort att boendet behövt nyttja in bemanningstjänster. Enheten har även haft lägre beläggning än budgeterat.

Hemtjänstenheterna förväntas ha ett underskott. Arbetet med att minska underskottet på hemtjänstenheterna fortsätter. Förvaltningen ser en positiv trend och underskotten har minskat under 2019 jämfört med föregående år.

Den omstrukturering som pågår på Edö vård- och omsorgsboende och Edö servicehus innebär att förvaltningen har kostnader för tomgångshyror, lägre hyresintäkter samt uppstartskostnader. Förvaltningen ansöker om ytterligare medel från kommunstyrelsen för att täcka dessa kostnader och begär i Tertialrapport 2 8,6 mnkr som budgetjustering för detta ändamål. Prognosen baseras på att budgetjusteringar beviljas.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamheten totalt prognostiserar en budget i balans. Bedömningskansliet är klar med höstmätningen av prestationer och budgeten för biståndsenheten kommer att justeras med cirka 19,1 mnkr inklusive särredovisningar. Biståndsenheten prognostiserar ett underskott vilket främst beror på höga kostnader för taxiresor till och från daglig verksamhet. Förvaltningens gruppboende prognostiserar ett överskott som därmed bidrar till verksamhetens budgethållning.

Fritid och kultur

Verksamheten prognostiserar ett underskott om 1 mnkr. Underskottet beror främst på höga personal- och lokalkostnader. Förvaltningen arbetar med att se över verksamheten för att hitta besparingsmöjligheter.

Ekonomiskt bistånd

Verksamheten prognostiserar en budget i balans. Kostnaden för utbetalt ekonomiskt bistånd har ökat sedan 2017 och ligger nu på cirka 6,4 mnkr per månad. Medelbidrag ligger preliminärt på 9.338 kr/hushåll i augusti 2019. Antal hushåll med försörjningsstöd ligger preliminärt på 688 i augusti 2019, vilket är en ökning med cirka 16,4 procent sedan augusti 2018. Kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd till ensamkommande och gymnasie studerande ungdomar återsöks från Migrationsverket.

Arbetsmarknadsåtgärder

Kostnader för arbetsmarknadsåtgärder ligger under budget vilket genererar ett överskott om 2 mnkr för verksamheten. Enheten arbetar aktivt för att öka antal aspiranter inom Stockholmsjobb samt erbjuder feriejobb till ungdomar i Farsta under sommarlovet samt under höst- och jullovet.

Resultatenheter

Förvaltningens samlade resultatfond om 14,1 mnkr beräknas minska till 10,7 mnkr på grund av att ett antal resultatenheter inom förskoleverksamheten går med underskott. Se även Bilaga 2: SLK-blanketter samt ovan under rubriken Förskoleverksamhet.

Resultatenheter 2019, mnkr	Resultatfond
Resultatenheternas överskott från 2018	14,1
Resultat 2019 för resultatenheter	-3,4
Resultatenheternas överskott till 2020	10,7

Investeringar

Budget 2019, mnkr	Nettobudget	Prognos utfall	Budgetjustering	Avvikelse
Investeringar	19,5	22,0	2,5	0,0
varav stadsmiljöverksamhet	15,2	15,2	0,0	0,0
varav inventarier och maskiner	4,3	6,8	2,5	0,0

Stadsmiljöverksamhet

Till hösten startar vi projektering av Farstaängens första etapp. Anläggandet av naturlekplatsen i Svedmyraskogen startade i augusti och beräknas vara klart i december 2019. På sammanträdet i augusti antog nämnden förvaltningens förslag för Farsta strandpark etapp 1, Farsta gård. Förvaltningen räknar med att arbetena börjar i senare hälften av september. BMX-banan i Sköndal färdigställdes i augusti. Vissa justeringar av den kan bli aktuell.

Nämnden har beviljats klimatinvesteringsmedel för plantering av träd i växtbäddar av biokol. Dessa investeringar gäller Farsta gård och plantering av träd på Skönstaholmsfältet i Hökarängen. Skönstaholmsfältet är projekterat och kommer att utföras under hösten.

Satsningen på ökad trygghet med belysning i Fagerlid genomfördes under sommaren. Vid besiktningen blev entreprenaden underkänd. Det var dock inga problem med elen så anläggningen kan tas i bruk även innan entreprenören åtgärdar felen. Nämnden har även beviljats trygghetsmedel för några mindre projekt som utförs under hösten.

Inventarier och maskiner

Prognosen för investeringar av inventarier och maskiner är 6,8 mnkr i utfall på helår. I december öppnar den ombyggda delen av Edö vård- och omsorgsboende och i samband med detta kommer stor del inventarier att köpas in i form av möbler, inventarier samt övriga tekniska hjälpmedel. Förvaltningen beräknar att inköp kommer att uppgå till cirka 2,5 mnkr och nämnden begära budgetjustering för dessa.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ej aktuellt

Omslutningsförändringar

Ej aktuellt

Budgetjusteringar

Nämnden tilldelade budget för avskrivningar och internränta kommer inte att täcka de faktiska kostnaderna för 2019. Nuvarande budget för avskrivningar är 9,4 mnkr och bokfört för perioden är 5,8 mnkr och förvaltningen prognostiserar ett utfall på helår till 11,0 mnkr. Nuvarande budget för internränta är 0,4 mnkr och bokfört för perioden är 0,4 mnkr och förvaltningen prognostiserar ett utfall på helår till 0,6 mnkr. Nämnden begär därför 1,6 mnkr för ökade kostnader för avskrivningar och 0,1 mnkr för ökade kostnader avseende internränta.

Budget 2019, mnkr	Budget	Utfall T2	Prognos Helår	Avvikelse
Avskrivningar	9,4	5,1	11,0	-1,6
Internränta	0,5	0,4	0,6	-0,1

Nämnden begär också 0,4 mnkr i budgetjustering för faktiska kostnader för kommunalt bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning (årsprognos).

Nämnden begär budgetjustering om 0,1 mnkr för omkostnader som avser städning i samband med avhysning på parkmark.

Nämnden begär budgetjustering om totalt 8,6 mnkr för kostnader avseende tomgångshyror samt övergångskostnader i samband med ombyggnation av Edö vård- och omsorgsboende enligt tidigare beslut i ekonomiutskottet 2017-09-20. Nämnden begär budgetjustering om 5,6 mnkr för tomgångshyror för de 8 månader som projektet försenast samt budgetjustering om 3,0 mnkr för övergångskostnader under uppstarten av nya lägenheter.

Inför uppstarten av ombyggda Edö vård- och omsorgsboende behöver större inköp av inventarier, som möbler, sängar samt andra tekniska hjälpmedel, göras. För dessa investeringsutgifter begär nämnden 2,5 mnkr i budgetjustering.

Medel för lokaländamål

Nämnden begär budgetjustering om totalt 8,6 mnkr för kostnader avseende tomgångshyror samt övergångskostnader i samband med ombyggnation av Edö vård- och omsorgsboende enligt tidigare beslut i ekonomiutskottet 2017-09-20.

I det ursprungliga ärendet baserades ersättning för tomgångshyror på en inflyttning i månadsskiftet april/maj 2019, projektet har dock försenats och inflyttning kommer att ske i slutet av december 2019. Nämnden har inte själv kunnat råda över detta och är inte ansvarig för förseningen. Nämnden begär budgetjustering om 5,6 mnkr för de 8 månader som projektet försenats enligt samma beräkning som gjordes i det ursprungliga beslutet i ekonomiutskottet 2017-09-20.

Nämnden begär även budgetjustering om 3,0 mnkr för övergångskostnader i form av lägre beläggning och dubbla hyror under uppstarten av den ombyggda delen av Edö vård- och omsorgsboende och för de nya lägenheterna.

Analys av balansräkning

Jämförelse mellan 2018-12-31 och 2019-08-31

Förvaltningens balansomslutning har ökat med cirka 42 mnkr jämfört med ingående balans för 2019.

Tillgångar

- Förändringar i de balanskonton som avser anläggningstillgångar avser främst ökade kapitalkostnader inom stadsmiljö. Investeringarna under 2019 har hittills inte varit lika stora som under de två senaste åren och kapitalkostnaderna överskrider de aktiverade anläggningarna. Totalt ser vi en minskning av anläggningstillgångar med 2,1 mnkr.
- Kundfordringarna är betydligt lägre för perioden jämfört med ingående balans för 2019. Minskningen beror på att fakturering sker främst i efterskott och bland annat för

Paraplyet. I period 12 får vi med dessa på korrekt period när de faktureras i och med att perioden är öppen in i januari. Därför har vi ett högre belopp i IB 2019 jämfört med UB 201908. Att fakturering sker i efterskott medför att periodiseringen av de upplupna intäkterna blir betydligt större. Detta förklarar den stora ökningen av konto 175 Upplupna intäkter, 12,7 mnkr, och motsvarande minskning av kontogrupp 15 kundfordringar, -15,2 mnkr.

- Diverse kortfristiga fordringar har totalt sett ökat med 51,5 mnkr för UB 201908 jämfört med IB 2019, men denna ökning beror på att momskontona inte töms i samband med T2 2019 utan enbart i bokslut.
- För Kassa och bank ser vi en viss ökning av då Egna medel har utökats för 2019.

Skulder

- Minskningen under perioden av leverantörsskulder beror på att perioden 201908 inte är öppen lika länge som i samband med årsbokslut. Färre fakturor hinner inkomma då majoriteten av våra leverantörer fakturerar i efterskott. Vi ser därför en betydande minskning av leverantörsskulder för perioden. Ej inkomna fakturor måste periodiseras i samband med bokslut och vi ser då en betydande ökning av Upplupna kostnader.

Analys resultaträkning T2 2019

Jämförelse mellan 2018-08-31 och 2019-08-31

Intäkter

- Intäkterna har totalt sett ökat med 3,8 procent jämfört med föregående år. Ökningen går främst att härleda till en ökning avseende intäkter för bidrag samt volymökningar inom äldreomsorg och förskola jämfört med föregående år.
- Intäkter på konto 313* ”Övriga taxor och avgifter” har ökat. Ökningen beror på volymökningar inom äldreomsorg och förskola jämför med samma period föregående år. Avgifterna för äldreomsorgen har också höjts under året vilket genererat högre intäkter.
- Den minskningen av intäkter på konto 351* som avser ”Driftbidrag” beror på minskade intäkter avseende generalschablon från Migrationsverket jämfört med samma period under föregående år.
- Konto 352* Driftbidrag från AMS har ökat jämfört med föregående år och beror på flera anställda med någon form av arbetsmarknadsbidrag. Vi ser effekterna av ökade Stockholmsjobb och ett mer framgångsrikt arbete.
- Den minskningen av intäkter på konto 354* som avser ”Ersättning från försäkringskassan personlig assistent, LASS” beror på stor minskning i antal personer som är aktuella inom LASS i förvaltningens verksamhet.
- Vi ser en minskning avseende intäkter avseende Övriga bidrag inom IoF och äldreomsorg, stimulansbidrag och övriga stadsbidrag.
- Konto 361* Försäljningen av verksamhet har ökat vilket beror på volymökning från övriga förvaltningar avseende funktionsnedsättning (daglig verksamhet och vuxenboende) samt äldreomsorg (vård och omsorgsboende).
- Försäljning av konsulttjänster på konto 363* har minskat jämfört med föregående år och beror på att fakturering avseende facklig tid har gjorts på detta konto 3699 under 2019. Övriga ersättningar har minskat vilket beror på betydligt mindre utbetalda ersättningar från stadens Äldreförvaltning jämfört med föregående år.

Kostnader

- Kostnaderna har totalt sett ökat med 71,5 mnkr under perioden 201901 till 201908 jämför med samma period 2018.
- Kostnaderna på konto 451* Bidrag till enskilda har ökat med 3,9 mnkr under perioden. Ökningen beror på en ökning av andel hushåll med ekonomiskt bistånd jämfört med föregående år. Del i denna ökning är bidrag som betalas ut till nyanlända efter avslutad etablering och därmed flera personer som är i behov av ekonomiskt bistånd.
- Ökningen av kostnaderna på konto 453* beror på större ersättning till försäkringskassan för personlig assistans.
- Kostnaderna på konto 463* ”Köp av huvudverksamhet” har minskat 1,7 procent jämfört med samma period föregående år. Minskningen avseende köp av huvudverksamhet finns inom äldreomsorgen och att Postiljonen VoB tagits tillbaka i förvaltningens regi i november 2018.
- Löner till anställda på konto 502* har ökat till följd av att Postiljonen VoB återgått i förvaltningens regi under 2019 samt att flera förskolor som öppnat i förvaltningen.
- Konto 51* Sjuklön har ökat något jämfört med föregående år och beror på ökat antal medarbetare i förvaltningen till följd av fler verksamheter. Förvaltningen arbetar aktivt med att minska sjukfrånvaron med olika insatser.
- Kostnaderna på konto 60* har ökat jämfört med samma period föregående år, vilket beror delvis på ökade hyreskostnader efter hyreshöjningar samt flera nya förskolor under perioden.
- Minskningen av kostnader för städ- och renhållningstjänster på konto 613* beror främst på att det finns fler enheter i egen regi och förskola som arbetat aktivt för att minska dessa kostnader.
- Kostnadsökningen avseende inköp av livsmedel, sjukvårdsartiklar och förbrukningsmaterial beror på en ökning av antal enheter i förvaltningens regi och specifikt ett par nya förskolor och Postiljonens VoB.
- Ökade kostnader avseende IT-kostnader, konto 6325 respektive 7431, avser framförallt stadens förlängningsavtal för GSIT1.0 med HCL som är mycket dyrare än det ursprungliga avtalet. Samtidigt har förvaltningen en del nya verksamheter som också innebär kostnadsökningar. Stadens IT-prislista för gemensamma system har ökats med cirka 3 mnkr inför 2019 och därför har förvaltningen en kostnadsökning för IT-system, konto 744*.
- Ökade kostnader på konto 745* Konsulttjänster och andra tjänster beror på felkontering avseende en upphandla entreprenör som bör är köp av huvudverksamhet. Förvaltningen kommer att åtgärda detta till årsbokslutet.

Övrigt

Ej aktuellt

Kvalitetsarbete

Under året har arbetet med systematiska kontroller utvecklats genom implementering av nya rutiner för verksamheternas egenkontroll samt den övergripande internkontrollen. Inom förvaltningens vård- och omsorg i egen regi har nu alla enheter gjort processbaserade

riskanalyser och egenkontrollplaner som följs upp tertialvis.

Förvaltningen har fortsatt utveckla arbetssättet "Slå Ring" där verksamheter som behöver hjälp att vända en negativ utveckling får ett samlat stöd av förvaltningens specialistfunktioner inom HR, ekonomi och kvalitet. En modell och rutin för den löpande uppföljningen samt "Slå Ring"- insats har tagits fram.

Klagomål och synpunkter

Klagomål och synpunkter åtgärdas i första hand i den verksamhet där de uppstod, men sammanställs och analyseras på övergripande nivåer och används som underlag för kvalitetsutveckling, egenkontrollplaner och nämndens internkontrollplan.

Vad gällde klagomålet, synpunkten eller avvikelserna?	Utfall T1	Utfall T2	Ack. utfall
Bemötande	13	10	23
Brister i rutiner/utförande av insats eller verksamhet	13	7	20
Utebliven/försenad insats eller aktivitet	14	5	19
Tillgänglighet	2	3	5
Kontinuitet (personal)	2	1	3
Bemanning		0	0
Kompetens	3	2	5
Brister i information (utebliven info, obegriplig info, etc.)	5	3	8
Felaktigt beslut	1	2	3
Mat och måltider	0	1	1
Den fysiska miljön	1	5	6
Annat (ange vad i rapporteringsvyn)	2	9	26
Klagomål som gäller hälso- och sjukvård	0	0	0
Summa	56	63	119

Avvikelse och incidenter	Utfall T1	Utfall T2	Ack. utfall
Avvikelse HSL	130	92	222
Vårdkedjeavvikelse	10	5	15
Rapport Lex Sarah	3	1	4
Antal anmälningar Lex Sarah	0	0	0
Incident barn i förskoleverksamhet	22	3	25
Avvikelse mot beställning	0	0	0
Vårdskada ("Lex Maria")	0	0	0
Personuppgiftsincident		2	2
Övrigt		0	0
Summa	165	103	268

Hur har klagomål och synpunkter återkopplats och åtgärdats?	Utfall T1	Utfall T2	Ack. utfall
Antal klagomål där åtgärder eller förbättringar planerats och/eller genomförts i verksamheten.	18	13	31
Antal klagomål där återkoppling har lämnats till beställarenhet	1	0	1
Antal klagomål där återkoppling har lämnats till brukare/vårdnadshavare	52	44	96
Antal klagomål behandlade på APT	24	20	44
Andel åtgärdade/besvarade klagomål	100%	93%	

Beröm	Utfall T1	Utfall T2	Ack. utfall
Antal beröm	25	60	85

Park och stadsmiljö

Klagomål och synpunkter	2018	2019
Beröm	7	11
Felanmälan	110	238
Fråga	108	151
Idé	29	69
Klagomål	133	211
Totalsumma	387	680

Synpunktportalen hanterar klagomål, felanmälningar, förslag med mera från Farstabor rörande utemiljöer. Jämfört med samma period 2018 har antalet ärenden i synpunktportalen (Tyck till-appen) ökat kraftigt, från 387 till 680. Det finns flera troliga orsaker till detta. Det ena är att alla synpunkter och klagomål som kommer in via mail till registraturen numera läggs in i synpunktportalen, för att på så sätt samla och underlätta hanteringen. En annan anledning är att stormen Alfrida i januari medförde många felanmälningar och klagomål, framförallt rörande nerfallna träd och grenar. I sommar har vi fått många anmälningar om granar som drabbats av angrepp från granbarkborre. Tyck till-appen är också alltmera känd och använd. Vi har även noterat en kraftig ökning av klagomål på det nya bostadsområdet i Sköndal (Lilla Sköndal). Stadsdelsnämnden har ännu inte tagit över ytorna eftersom det fortfarande är ett exploateringsområde. Klagomålen handlar till största delen om hur området har utvecklats och bristen på aktivitetsytor.

Övrigt

Uppföljning av intern kontroll

Enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt enligt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Det interna kontrollarbetet har fortlöpt under årets första och andra tertial i enlighet med

nämndens internkontrollplan. Där avvikelser har uppmärksammas har åtgärder planerats eller vidtagits.

Hittills under året har följande kontroller utförts:

Kontroll avtalstrohet, specifikt handledningstjänster och städtjänster.

Kontrollen visade på mindre avvikelser. Avdelningschefer ska bjuda in controllers till sina ledningsgrupper för att redovisa utfallet av kontrollerna och informera kring hur val av utförare görs, vikten av avtalstrohet, varför och hur avsteg kan göras och hur de då ska dokumenteras.

Kontroll av informationssäkerhetsåtgärder (personuppgifter)

Kontrollen visade på en stor avvikelse i hur verksamheterna redovisar sina tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder kring personuppgiftsbehandlingar. Rapporteringen i registerförteckningen har därför förenklats, och komplettering har begärts av enheterna. En ny organisation, process och roller för arbetet med informationssäkerhet och dataskydd håller också på att arbetas fram.

Kontroll av behörigheter i utvalda IT-system, specifikt Beslutstöd och Paraplyet

Kontrollen visade på avvikelser och bekräftade att behörigheter inte alltid avslutas enligt rutin av ansvarig chef. För att åtgärda detta ser förvaltningen över processen att avsluta/byta anställning och hur avslut av behörigheter ska hanteras inom denna. En rutin som innehåller checklista för aktuella behörigheter kommer att tas fram.

Kontroll av insatser ej avslutade enligt plan (Vuxenenheten)

Kontrollen visade på avvikelser. Ny metodutvecklare på Vuxenenheten kommer att systematiskt följa upp insatsernas genomförande. Rutiner och stöddokument ska utvecklas.

Kontroll av genomförandeplaners uppföljning

Kontrollen visade på avvikelser och att genomförandeplaner inte följs upp enligt plan och det är inte alltid tydligt att den enskilde tagit del av planen. Rutinen för egenkontroll av genomförandeplaner ska därför utvecklas och kontrollerna följs upp inom aktuell avdelning.

Kontroll av statistik stöd till nyanlända

Kontrollen visade på en mindre avvikelse avseende styr- och stöddokumentation. Rutin för genomförande och uppföljning av stödet ska skrivas ner och föras in i rutinbiblioteket.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Sandström, Stadsdelsdirektör	2019-09-16